

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM
2010–2014**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Veronika Klimešová

**Kvalita výuky anglického jazyka v českých
jazykových školách**

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Petra Padolsky

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED (PART TIME) STUDIES
2010-2014

BACHELOR THESIS

Veronika Klimešová

**Quality of English language teaching in Czech
language schools**

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor:
Mgr. Petra Padolsky

Prohlášení:

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne.....

Veronika Klimešová:

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat vedoucí této práce Mgr. Petře Padolsky za pomoc a vedení práce.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na hodnocení kvality výuky anglického jazyka poskytovanou soukromými jazykovými školami v České republice. Kvalita je porovnávána na osobě lektora, přičemž je posuzován český a rodilý lektor z USA. Závěr práce nabízí doporučení veřejnosti jak postupovat při výběru vhodného jazykové kurzu.

Klíčová slova

Anglický jazyk, český a rodilý lektor, jazyková škola, kvalita výuky.

Annotation

This work seeks to evaluate the quality of English-language teaching provided by language schools in the Czech Republic. The evaluation of teaching quality focuses on the individual teacher, in particular the difference between Czech teachers of English and native English-speaking teachers. The conclusion includes a general recommendation for anyone seeking to take a language course.

Keywords

Czech and native teacher, english languagee, quality of teaching, language school.

OBSAH

ÚVOD.....	9
TEORETICKÁ ČÁST	12
1. Vývoj výuky cizích jazyků v české republice	12
1.1 Vývoj před a po roce 1989	12
1.2 Výuka anglického jazyka.....	13
1.2.1 Americká angličtina	13
2. Současné legislativní a institucionální ošetření jazykové výuky v ČR.....	15
2.1 Legislativa v oblasti vzdělávání cizích jazyků	15
2.2 Institucionální zajištění výuky cizích jazyků	16
3. Jazykové školy.....	18
3.1 Interní organizace jazykových škol	18
3.1.1 Typy kurzů dle zaměření na obsah	19
3.1.2 Typy kurzů dle cílového zákazníka	19
3.1.3 Typy kurzů dle formy výuky.....	20
3.2 Profil studenta jazykové školy	20
3.2.1 Přesná typologie podle Wrighta a Willinga popisovaná Harmerem	
21	
3.3 Lektori vyučující v českých jazykových školách.....	22
3.4 Jazyky vyučované v českých jazykových školách	23
4. Pojem kvalita v jazykovém vzdělávání.....	24
4.1 Vývoj kvality výuky cizích jazyků v České republice	24
4.2 Kontrola kvality	25
4.2.1 Způsoby kontroly.....	25
4.2.1.1 Kontrola vnější – vzdělávání dospělých.....	25
4.2.1.2 Kontrola vnější – soukromé jazykové školy	26
4.2.1.3 Vnitřní kontrola jazykovými školami	28
5. Parametry kvality jazykové výuky v české republice.....	29
5.1 Kvalitní lektor	29
5.1.1 Nábor kvalitního lektora.....	31
5.2 Metodika výuky	31
5.2.1 Komunikativní metoda výuky cizích jazyků	33
5.2.1.1 Historie.....	34
5.2.1.2 Obsah metody	34

5.2.1.3	Využití komunikativní metody v praxi	36
5.3	Výukové materiály	38
6.	Teoretické porovnání českého a amerického lektora.....	39
6.1	Vzdělání obou typů lektora	39
6.1.1	Vzdělání rodilého mluvčího jako držitele TEFL certifikátu	39
6.1.2	Vzdělání českého lektora	41
6.2	Praxe obou typů lektorů	42
7.	Shrnutí teoretické části	44
	PRAKTICKÁ ČÁST	45
8.	Praktické podložení teoretických tvrzení v první části.....	47
8.1	Porovnání životopisů lektorů z hlediska vzdělání a praxe.....	47
8.2	Porovnání výsledků z hospitací obou typů lektorů jako odkaz na kontrolu kvality	48
8.3	Porovnání výsledků dotazníků spokojenosti studentů jako zákazníků 51	
9.	Praktická ukázka obsazovanosti kurzů anglického Jazyka dle úrovně a zaměření	54
10.	Doporučení veřejnosti.....	60
10.1	Kritéria výběru poskytovatele výuky cizího jazyka	60
	ZÁVĚR.....	62
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	65
	SEZNAM TABULEK.....	67
	SEZNAM PŘÍLOH	67

ÚVOD

Se zesilujícím uvědoměním si nutnosti celoživotního vzdělávání, se vstupem do Evropské unie, i s ohledem na celosvětovou globalizaci, je stále nutnější pracovat na svých jazykových dovednostech. Abychom si udrželi konkurenceschopnost jak v rámci pracovního trhu tak na poli ekonomickém, je požadováno jazykové vzdělání na co nejvyšší úrovni. Podmínkou dosažení těchto jazykových dovedností je mít přístup ke kvalitnímu jazykovému vzdělání, na které se v této práci zaměřím.

Ve své bakalářské práci budu porovnávat kvalitu výuky anglického jazyka na českých jazykových školách. Zaměřím se především na osobu lektora, jako zprostředkovatele poznatků, a detailněji porovnáám kvalitu výuky českého a rodilého lektora. Cílem práce bude přinést veřejnosti odpověď na otázku, který z nabízených typů lektorů (český či rodilý) je zárukou větší kvality nabytých znalostí. Tato práce by také měla potvrdit nebo vyvrátit mé tvrzení, že český lektor anglického jazyka je v maximální většině případů kvalitnější volba než rodilý mluvčí z USA.

Při svém zkoumání se zaměřím na kvalitu kurzů anglického jazyka z důvodu světové dominance tohoto jazyka, která se také odráží na preferencích studentů jazykových škol co do výběru studia. Je zřejmé, že angličtina jako taková vládne jako lingua franca v posledních desetiletích napříč světadíly; a i přes některé prognózy¹ to zatím nevypadá, že by se v příštích letech měla tato situace změnit. Tato skutečnost se potvrzuje i v každodenním životě občanů České republiky, kteří se s angličtinou setkávají stále více a více – ať už hledají práci, čtou noviny nebo míří za zábavou.

Kvalitu jazykového vzdělávání jsem se rozhodla zkoumat na osobě lektora, protože na základě mých dosavadních pracovních zkušeností z oboru jazykového vzdělávání vím, že lektor je ten nejdůležitější determinant kvalitního jazykového kurzu. Samozřejmě, kvalitu výuky podmiňuje i mnohem širší plejáda faktorů (např. výukové materiály, motivace studenta, finanční a časové možnosti studentů, atd.), avšak s kvalitním lektorem je možné dosáhnout skvělých studijních výsledků i za předpokladu špatných výukových materiálů, nízké vstupní motivace studenta či omezených finančních a časových možností studenta. Žádný jiný faktor ovlivňující kvalitu vzdělávání nepřispěje jejímu dosažení více než lektor.²

¹Immanuel Wallerstein ve své knize „Úpadek Americké moci“ předpovídá zánik této velmoci a rozebírá možné nástupce amerického kapitalismu.

²Ve svých publikacích tento názor rozebírají Průchá i Betáková

Při zkoumání osoby lektora se zaměřím na porovnání kvality výuky poskytované českým lektorem versus zahraničním lektorem z USA. Během své profesní praxe jsem měla možnost být součástí programů jazykového vzdělávání dospělých a tehdy jsem se poprvé setkala s názorem, že při výuce anglického jazyka je český lektor vždy lepší varianta pro studenta a to ve všech úrovních jazyka i typech kurzů. Ojedinelý však není ani opačný názor, který říká, že s rodilým mluvčím anglického jazyka je výuka rychlejší, přirozenější a efektivnější. Tato otázka není aktuální pouze v České republice, ale stále panuje názor studentů, že lektor pocházející z anglicky mluvící země přináší způsob výuky a kulturu západního světa, která z něj dělá zákonitě lepšího učitele jazyka. Je tedy důležité, zda se anglicky učíme od rodilého mluvčího, nebo nás může stejně kvalitně naučit anglicky i lektor s odlišným mateřským jazykem? Toto je otázka, kterou budu ve své práci dopodrobna zkoumat s cílem dát české veřejnosti doporučení, jak vybírat jazykové vzdělávání tak, aby měli předpoklad co nejvyšší kvality výuky. Při svém zkoumání se budu snažit potvrdit či vyvrátit můj osobní předpoklad, že studium s českým lektorem je u naprosté většiny kurzů zárukou kvalitnější výuky než studium s rodilým lektorem.

S ohledem na obor, který studuji, si za objekt zkoumání úrovně kvality vyberu profil studenta s ukončeným formálním vzděláním, kterému se nedostalo dostatečné jazykové výbavy během studia, a který si nyní doplňuje potřebné znalosti prostřednictvím kurzů poskytovaných jazykovými školami.

Svou práci rozdělím na teoretickou a praktickou část. V teoretické části práce nastíním historicko-politickou situaci, která má nesporný vliv na aktuální úroveň znalostí cizích jazyků občanů České republiky v produktivním věku. Podrobněji rozeberu přístup EU a České republiky k této otázce a tím zároveň objasním výběr typů lektorů, které budu v dalších kapitolách porovnávat. Hlavním úkolem teoretické části bude seznámení veřejnosti se situací na trhu jazykových škol, a zaměřím se na kvalitu výuky poskytovanou těmito institucemi. Jak bylo naznačeno v předchozí části, podrobněji rozeberu kritéria ovlivňující kvalitu, zaměřím se na osobu lektora a odpovím na položené otázky v úvodu.

Druhá část bude volně navazovat formou praktických ověření teoretických tvrzení v úvodní části. Porovnáám profily lektorů obou typů z hlediska vzdělání a praxe. Zaměřím se také na jejich další profesní rozvoj, který také zásadně ovlivňuje kvalitu jejich andragogických dovedností. Začlením ukázkou formy kontroly kvality výuky ve formě neohlášených hospitací, které jsou v režii jazykových škol. V neposlední řadě představím názor studenta jako zákazníka a jeho pohled na kvalitu poskytovaných

služeb. K tomuto účelu využiji výsledky dotazníků spokojenosti s kvalitou výuky cizích jazyků.

Na základě zjištěných výsledků připravím doporučení veřejnosti jak je slíbeno v úvodní části. Potvrdím nebo vyvrátím svá tvrzení o kvalitě výuky nabízené oběma typy lektorů v českých jazykových školách. Podporou mi bude kontrola situace obsazovanosti kurzů pro veřejnost v jazykových školách, které jsou členem asociace AJŠA a tím shrnu své poznatky nabyté v této práci.

TEORETICKÁ ČÁST

1. VÝVOJ VÝUKY CIZÍCH JAZYKŮ V ČESKÉ REPUBLICE

Možná je to dáno geografickým umístěním České republiky na mapě Evropy, možná je to její rozlohou, nízkým počtem obyvatel nebo je příčina v povaze našeho národa, ale pravdou zůstává, že Češi jsou od pradávna zvyklí se učit cizím jazykům. Ať už šlo v historii o latinu, němčinu, ruštinu a aktuálně angličtinu, vždy byl český občan automaticky vyučován dalšímu cizímu jazyku.

Jak jsem naznačovala v úvodu, ve své práci se budu zabývat nynější nutností učit se anglický jazyk jako prostředek dorozumívání s okolním světem. Než však půjdu do hloubky věci a zaměřím se na podrobnosti výuky dneška, ráda bych zmapovala situaci, která dnešnímu stavu předcházela.

1.1 Vývoj před a po roce 1989

Jak uvádí David Muller v knize „Cesta České republiky do Evropské unie“, po druhé světové válce byla Česká republika (tehdy Československá socialistická republika) pod Sovětským vlivem, který odmítal jakékoliv snahy západního světa o hospodářskou spolupráci z důvodu možného ovlivnění nežádoucím americkým kapitalismem. Tyto ztuhlé vztahy se začaly rozvolňovat až několik let před Sametovou revolucí. Situace před rokem 1989 se vyznačuje orientací na ruský mluvící země, kdy součástí školní výuky byl také tento jazyk. Metodika výuky i používané materiály podléhaly přísnému dohledu a celá oblast vzdělávání byla řízena výhradně státem.

Situace v tomto ohledu se začala měnit až po roce 1989 spolu s otevřením hranic České republiky také západním zemím. Po roce 1989 vypracovala nová demokratická vláda plán příštího směřování státu a cesta směrem na západ Evropy byla dominující volbou.³ Česko začalo přijímat nové dohody o spolupráci se západními zeměmi a spolu s dalšími post-sovětskými státy zahájilo novou demokratickou éru směřovanou západním, už tehdy většinou anglicky mluvícím směrem. I po rozdělení republiky a vzniku samostatné České republiky, v roce 1993, pokračovala spolupráce s Evropskými společenstvími. Česko vstoupilo do NATO a dále otvírá své trhy Spojeným státům. Od 1. 5. 2004 je Česká republika členem Evropské unie,

³MULLER, D. In: FAJMON, H. *Cesta České republiky do Evropské unie*. Centrum pro stadium demokracie, 2004, s. 13. ISBN 80-7325-045-4.

společenství, jehož vznik iniciovaly a podpořily opět Spojené státy americké jako reakci na události druhé světové války. Zde se tedy dostávám k jádru věci, jelikož proces globalizace nám v tomto směru poskytuje mnohé výhody v podobě možnosti cestovat, volně využívat trh práce, rozšířené možnosti vzdělávání v zahraničí a také rozrůstající se trhy. To však přináší nutnost naučit se jazyk, který ovládá zbytek světa.

1.2 Výuka anglického jazyka

Nutnost učit se anglický jazyk se však nevztahuje pouze na Českou republiku. Nelze totiž ignorovat fakt, že angličtina má silný vliv na ostatní světové jazyky a jejich vývoj. David Crystal dokonce ve svých nejpesimističtějších prognózách varuje, že za pět set let bude angličtina jediným učitelným jazykem na zemi. Označuje tuto událost jako za intelektuální katastrofu lidstva.⁴

Zatím není důvod se těchto předpovědí obávat, ale zároveň si nelze nešimnout vlivu, který má angličtina na český jazyk. Jak píše Václav Cvrček se svými kolegy v Mluvnici současné češtiny: „*jakou současnou češtinu označujeme jazyk posledních dvou až tří generací... v tomto období dochází ke změnám v oblasti syntaxe a slovní zásoby (v poslední době i pod vlivem angličtiny)*“⁵. Anglické výrazy prostoupily každodenní mluvu a to nejen mezi mladými lidmi. Mění se skladba vět, slovní zásoba a velkým nešvarem poslední doby se stává změna koncovek některých českých slov po vzoru anglických slov. Často se můžeme v hovorové formě českého jazyka setkat s pojmy jako: Mějte hezký den, gaučing a mnoho dalších. Novou podobu získávají textové zprávy i emaily, s anglickými výrazy se však můžeme setkat i v běžné korespondenci. Zkratky jako btw, asap, fyi a další zná každý ať se profesně pohybuje v jakékoliv oblasti.

1.2.1 Americká angličtina

I když svět je zaplněn mnoha druhy angličtiny a spekuluje se kolik je na světě rodilých mluvčích tohoto jazyka a kolik lidí využívá angličtinu jako druhý překlenovací jazyk, americká angličtina je stále dominantní verzí jak ve světě tak v České republice. USA již několik desetiletí dokazuje, že je vládnoucí světovou velmocí a svoji roli hegemonu si udržuje ve většině oblastí:

⁴CRYSTAL D. In: HARMER J., *The Practice of English Language Teaching*, 4th edition. England: Pearson Education Limited, 2007, s. 16. ISBN 978 1 405847728

⁵CVRČEK, V. *Mluvnice současné češtiny, Jak se píše a jak mluví*. 2. vyd. Karolinum, 2010, s. 34. ISBN 978-80-246-1743-5.

Ekonomická moc – americké firmy expandují, a to hlavně na východní trhy, kam sebou přináší nejen nové produkty, ale také způsob řízení lidských zdrojů a hlavně svůj jazyk.

Věda a výzkum – USA vede i v oblasti investic do nových objevů ve vědě a technice. Byla to právě tato země, která přinesla dnes již samozřejmé věci jako je internet, GPS navigaci, teflon nebo antikoncepční pilulku.

Armáda – i díky této složce si udržuje převahu ve světě a stojí za vznikem mnoha organizací jako je např. OSN, NATO a Evropská unie.

Vyniká také v dalších oblastech jako je ICT, moderní kultura, vzdělání atd.

Na základě toho jsme ovlivněni americkou verzí angličtiny ve všech oblastech života, jako je práce, zábava, vzdělávání, ale také například cestování.

2. SOUČASNÉ LEGISLATIVNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ OŠETŘENÍ JAZYKOVÉ VÝUKY V ČR

Na nutnost jazykového vzdělání na co nejvyšší úrovni musí reagovat školské systémy celé Evropské unie. Jak upozorňuje Janíková: „*jazyková politika států už není jen věcí příslušné vlády a ministerstev*“⁶. Hlavní slovo má v případě evropských zemí v tomto směru Evropská komise a Rada Evropy. V tomtéž díle Janíková dále uvádí: „*v roce 2005 požádala Rada Evropy členské státy, aby přijaly akční plány na podporu mnohojazyčnosti, zlepšily přípravu učitelů jazyků, vyčlenily prostředky nezbytné pro výuku v raném věku a posílily výuku předmětu integrací cizího jazyka*“⁷.

Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost vydaná Evropskou komisí vyslovuje myšlenku, podle níž by měl mít každý občan přístup k mnohojazyčnému prostředí a měla by tak být nastolena větší rovnováha mezi obyvateli EU.

2.1 Legislativa v oblasti vzdělávání cizích jazyků

Česká republika reagovala na dění v Evropské unii schválením Národním plánu výuky cizích jazyků. V něm se počítá s rozšířením výuky angličtiny na základních školách. Do nedávna byl povinný anglický jazyk od páté třídy prvního stupně základní školy. Nový plán hovoří o povinnosti začít s výukou anglického jazyka již od třetí třídy na prvním stupni. Plán hovoří o rozplánování výuky tak, aby každý občan se základním vzděláním prošel výukou anglického jazyka. Absolvent střední školy by měl dle plánu dosáhnout úrovně B2 Společného evropského referenčního rámce a tím být připraven dorozumět se s občany v rámci EU. Existuje také plán, který mluví o nutnosti rozšířit řady kvalitních učitelů cizích jazyků.⁸

Velkým mezníkem ve výuce cizích jazyků bylo přijetí Společného Evropského referenčního rámce (*Common European Framework of Reference for Learning and Teaching and Assment of Modern Languages*). Jak prezentuje Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy na svých oficiálních webových stránkách: „*společný evropský referenční rámec poskytuje obecný základ pro vypracování jazykových sylabů, směrnic pro vývoj kurikul, zkoušek, učebnic atd. v celé Evropě. V úplnosti popisuje, co se musí*

⁶JENÍKOVÁ a kolektiv, V. Výuka cizích jazyků. Grada publishing, 2011, s. 134. ISBN 978-80-247-3512-2.

⁷JENÍKOVÁ a kolektiv, V. Výuka cizích jazyků. Grada publishing, 2011, s. 134. ISBN 978-80-247-3512-2.

⁸ *Národní plan výuky cizích jazyků.* [online] [2014-1-5]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/JT010NPvyukyCJnaNet.pdf>

studenti naučit, aby užívali jazyka ke komunikaci, a jaké znalosti a dovednosti musí rozvíjet, aby byli schopni účinně jednat... Rámec také definuje úrovně ovládnutí jazyka, které umožňují měřit pokrok studentů v každém stádiu učení se jazyka v každém stádiu učení se jazyka a v průběhu života⁹. Podle Věry Ježkové, která na 11. konferenci ČAPV – Sociální a kulturní souvislosti výchovy a vzdělávání, rozebírala proměny a inovace ve výuce cizích jazyků v Evropě představuje Společný evropský referenčního rámec: „výhodisko pro popis cílů, metod a hodnocení ve vyučování cizím jazykům“¹⁰.

2.2 Institucionální zajištění výuky cizích jazyků

Výuku cizích jazyků je ve vzdělávacích institucích v České republice upravována Rámcovým vzdělávacím programem.

Dle Rámcového vzdělávacího programu vypracovaného pro předškolní vzdělávání má tato instituce za cíl rozvoj dítěte, osvojení základních hodnot a získání samostatnosti. Není povinné a stejně tak účast na jazykové výuce v rámci těchto zařízení je dobrovolná. Realizováno je většinou formou mateřských škol.

Základní vzdělání je poskytováno v rámci základních škol. Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání obsahuje plán na osvojení si prvního cizího jazyka na prvním stupni, ideálně s dosažením úrovně A2 Společného evropského referenčního rámce a druhého cizího jazyka na druhém stupni základního vzdělávání, a to ideálně na úroveň A1. V praxi to znamená zahájení výuky prvního cizího jazyka ve třetí třídě prvního stupně a druhého jazyka v sedmé třídě druhého stupně.

Střední vzdělávání je opět upraveno příslušným Rámcových vzdělávacím programem s tím, že se vzdělávací program liší podle institucí zajišťující střední vzdělávání. Gymnázia a střední školy zajišťují pokračování výuky v obou cizích jazycích a navazují na dosaženou úroveň v rámci základního vzdělání, odborná učiliště pokračují ve výuce pouze jednoho jazyka.¹¹

⁹MŠMT. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky*. [online] © 2013 – 2014 [2014-1-5].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>

¹⁰JEŽKOVÁ, V. 11. konference ČAPV – Sociální a kulturní souvislosti výchovy a vzdělávání

¹¹NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Rámcový vzdělávací program*. [online] © 2011 – 2014 [cit. 2014-1-6]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/predskolni-vzdelavani>, <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/zakladni-vzdelavani>, <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/stredni-vzdelavani>

Jazykové školy se dělí na státní a soukromé. Poskytují rozmanitou škálu cizích jazyků s možností zakončení státem nebo mezinárodně uznávanou zkouškou. Na tento typ institucí se zaměřím více v následující kapitole.

3. JAZYKOVÉ ŠKOLY

I přesto, že se EU, a tedy i Česká republika, zaměřují na zvyšování kvality výuky anglického jazyka a prognózy slibují pozitivní výsledky, jde o čerstvou záležitost a plány do budoucna. S rostoucím věkem obyvatelstva, reformami plánujícími pozdější odchod do starobního důchodu, v reakci na konkurenceschopnost firem a ekonomický tlak, je nutné zaměřit se na tu část obyvatelstva, která své vzdělání získala před rokem 1989 a nebyly na ni aplikovány moderní metody výuky, ale také na ty, kteří si potřebují dále rozvíjet své znalosti anglického jazyka v rámci udržení své ceny na trhu práce. Pro ty, kterých se tato situace týká, jsou tu jazykové školy nabízející své služby.

3.1 Interní organizace jazykových škol

Strukturu uspořádání výuky na českých státních jazykových školách specifikuje Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky. Celková organizace výuky na jazykových školách je upravena vyhláškou MŠMT č. 33/2005 Sb.¹²

Jazykové školy nabízí celou škálu kurzů dle poprávky zákazníka. Mezi nejčastější typy kurzů patří lekce obecně zaměřené, lekce se specifickým obsahem, přípravné lekce (na akreditovanou zkoušku) a dále konverzační hodiny. Jak dále Rámcový vzdělávací program uvádí a praxe potvrzuje, výuka v jazykových školách je členěna do dvou pololetí podobně jako v ostatních vzdělávacích institucích. Stejně tak vyučovací jednotka je rozdělena na 45-ti minutové úseky. Obsah kurzů je odvislý na vzdělávací strategii každé školy a neřídí se jednoznačnými pravidly. V této oblasti platí, že hlavními ukazateli je typ kurzu spolu s požadavky zákazníka. Tato pravidla platí závazně pro státní jazykové školy. Soukromé jazykové školy nejsou státem regulovány, a tudíž nepodléhají závazně těmto regulím.

Ke studiu je přijat každý zájemce po splnění vstupních kritérií. Ta se obvykle skládají z řádně vyplněné přihlášky, následuje vstupní rozřazovací test, který definuje studentovu pokročilost a tím usnadňuje zařazení do skupiny tak, aby bylo možné dosažení výsledků co nejefektivněji. Dalším kritériem je zaplacení školného, které si

¹²NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky*. [online]. © 2011 – 2014 [cit. 2014-1-6]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/jazykove-vzdelavani-v-jazykove-skole>

jazykové školy určují dle konkurence na trhu. Tento postup je stejný jak u státní tak soukromé jazykové školy.

Studium je považováno za ukončené vyčerpáním hodinové dotace určené pro příslušný kurz. Škola zpravidla vystavuje osvědčení o absolvování kurzu. Student má dále možnost prohlubovat své znalosti v navazujících kurzech dle dosažené pokročilosti.

3.1.1 Typy kurzů dle zaměření na obsah

Obecný – typ kurzu doporučovaný studentům ve všech úrovních jazyka. Obvykle zaměřen svým obsahem na získání obecných znalostí. Rozvoj slovní zásoby, gramatiky i schopnosti komunikovat.

Speciální – typ kurzu, kdy se obsah i struktura zaměřuje na určitou oblast jazyka. Nejvíce jsou v dnešní době populární kurzy obchodní angličtiny, intenzivní kurzy nebo také letní kurzy vybočující z řady klasických semestrálních kurzů.

Přípravný – kurz nabízející výuku odborné stránky jazyka. Soustředí se na požadavky dané zkoušky. Stejně tak vstupní úroveň studenta se odvíjí od podmínek ke složení vybrané zkoušky.

Konverzační – typ kurzu, který klade důraz na rozvoj schopnosti komunikace ve vyučovaném jazyce. Doporučuje se přijímat studenty s pokročilostí B1, ale z praxe je zřejmé, že toto není pro školy směrodatné a konverzační kurzy se otvírají pro studenty i s nižší vstupní úrovní.

3.1.2 Typy kurzů dle cílového zákazníka

Semestrální/veřejnostní – kurz cizího jazyka probíhající na bázi semestrů. Určený studentům s poptávkou o udržení nebo zdokonalení současné úrovně znalostí. Určen studentům všech úrovní. Obvykle probíhá v prostorách jazykové školy.

Firemní – kurz cizího jazyka koncipovaný jako zaměstnanecký benefit. Ve většině případů přizpůsobený požadavkům zákazníka. Obvykle probíhá v sídle firmy.

Pomaturitní – roční jazykový kurz rozdělen do dvou pololetí, probíhající minimálně 4 vyučovací hodiny denně. Již podle názvu určen studentům s ukončeným středoškolským vzděláním. Obvykle probíhá v prostorách jazykové školy.

3.1.3 Typy kurzů dle formy výuky

Dle účasti studenta při studiu rozdělujeme kurzy do několika oblastí:

Studium prezenční – student je osobně přítomen při výuce a dochází na lekce pravidelně.

Studium distanční – výuka studenta probíhá bez osobní účasti při studiu, lekce probíhají formou samostudia a konzultací s vyučujícím.

Studium kombinované – student dochází na výukové lekce, ale většina studia probíhá formou samostudia.

Online výuka – výuka bez osobní přítomnosti lektora i studenta. Probíhá pomocí internetového připojení, kdy lektor vede výukovou lekci z jednoho místa a ta se přenáší ke studentovi.

3.2 Profil studenta jazykové školy

V návaznosti na popis fungování jazykových škol je důležité si specifikovat profil zákazníka tohoto zařízení, tedy studenta jazykové školy. Za studenta je v této situaci považován člověk pohybující se v období mladší a pozdní dospělosti se završeným formálním vzděláním, který „...*má ukončenou profesní přípravu a jeho život se vyznačuje určitou stabilitou*“¹³. Vstupuje do stálých vztahů, zakládá rodinu a celkově rozvržení jeho volného času je odlišného od studenta střední školy. Vstupuje tedy do procesu výuky dobrovolně za účelem dalšího profesního nebo zájmového vzdělávání. Také jeho motivace je odlišná od studenta střední školy.

Harmer upozorňuje na specifika výuky dospělého studenta.

Mínusy:

- ztráta fantazie a sebedůvěry,
- méně času na výuku a samostudium,
- předchozí/životní zkušenost – předsudky vůči lektorům, výukovým postupům, materiálů, atd.,
- zajatý způsob učení.

Plusy:

- vnitřní i vnější motivace,
- lepší schopnost soustředit se a spolupracovat,

¹³HÁJEK, HOFBAUER a PÁVKOVÁ, *Pedagogické ovlivňování volného času*. Portál, 2008, s. 110. ISBN978-80-7367-473-1.

- finanční zainteresovanost.¹⁴

Jak píše Ur, je Naiman přesvědčen o shodě vědců na faktu, že nejúspěšnějším studentem jazyka není ten nejchytřejší, ale ten nejlépe motivovaný. Pro správně motivovaného studenta je důležité být zaměřen na úkol, pustit se do nových výzev a mít důvěru ve vlastní úspěch. Dále je důležité, aby student zahrnul do procesu své ego a bylo pro něj důležité uspět a zvýšit si tak svoji reputaci. Nedílnou součástí přístupu studenta je také touha dosáhnout úspěchu, zvládnout náročné a nové výzvy, dosáhnout dobrých výsledků. Měl by také znát své cíle a způsob jak jich docílit. Zde je nutná velká dávka vytrvalosti. Musí odolat dočasným výpadkům, vytrvat i v případě poklesu porozumění nebo zmatenosti. Ur dále informuje o studiích Naimana, které dokazují, že roli hraje také tzv. vnitřní a vnější motivace. A to hlavně v případě vzdělávání ve znalosti cizího jazyka z důvodu zvýšení své ceny na trhu práce. Vnitřní motivace je typická pro studenty nižších ročníků, hlavně dětí. Dospělých už se týká motivace vnější, jak bylo naznačeno dříve.¹⁵

Je tedy nutné zaujmout k takovému studentovi odpovídající postoj.

3.2.1 Přesná typologie podle Wrighta a Willinga popisovaná Harmerem

Typologie studentů podle Tonyho Wrighta:

- Nadšenec – vzhlíží k učiteli a jde mu o výsledky skupiny.
- Oracular – vzhlíží k učiteli, ale je více zaměřen na své vlastní výsledky.
- Zúčastněnec – soustředí se hlavně na výsledky a cíle skupiny.
- Rebel – soustředí se pouze na sebe a své cíle a výsledky.

Typologie studentů podle Keitha Willinga:

- Samotář – student, který se vyhýbá skupinám, je samostatný a nezávislý, je analytický a dokáže si vytvořit vlastní strukturu učení, je to pragmatik.
- Konformista – preferuje se učit o jazyku jako takovém než jazyk samotný, má tendenci se upínat k autoritě ve třídě (lektorovi) a pracovat v nekomunikativní skupince, nemá problém dělat, co se mu řekne, preferuje dobře organizovaného lektora.

¹⁴HARMER, The Practice of English Language Teaching, 4th edition, England: Pearson Education Limited, 2007, s. 84. ISBN 978 1 405847728.

¹⁵NAIMAN. In: UR, P. A Course in Language Teaching. Cambridge University Press, 1991, s. 275. ISBN 978-1107684676.

- Věcný žák – podobný konformistovi, také preferuje konkrétní příklady, rád se učí jazyk používat a komunikovat v něm, užívá si hry a skupinovou práci v hodině.
- Komunikativní žák – zaměřený na užití jazyka, cítí se dobře mimo skupinu, prokazuje se dostatečnou sebedůvěrou a ochotou riskovat, má zájem o interakci s dalšími členy skupiny, dokáže pracovat bez instrukcí učitele.¹⁶

3.3 Lektori vyučující v českých jazykových školách

Každá jazyková škola se opírá o základnu lektorů zastřešenou metodickým oddělením, které je zpravidla tvořeno nejseniornějšími lektory daného týmu. Co se týká výuky anglického jazyka, většina jazykových škol ve své nabídce disponuje kurzy s českým i rodilým lektorem s tím, že počet českých lektorů ve většině případů převažuje. To je dáno mnoha okolnostmi (vyšším počtem českých lektorů na trhu práce, složitou imigrační politikou České republiky, která komplikuje zaměstnávání rodilých mluvčích z USA atd.)

Pokusila jsem se zmonitorovat poměr českých a rodilých lektorů anglického jazyka tak, abych přinesla v této práci konkrétní čísla, bohužel jsem nebyla v tomto směru úspěšná. Nepodařilo se mi získat konkrétní statistiky, a proto přináším pouze obecný přehled, který uveřejňují jazykové školy ve svých propagačních materiálech.

Jazyková škola Presto na svých stránkách uveřejňuje počet zhruba 200 kvalifikovaných lektorů s tím, že 35% z nich jsou rodilí mluvčí.¹⁷ Podobné informace přináší jazyková škola Spěváček, která také hovoří o dvou set lektorech, českých i zahraničních.¹⁸ U obou škol však není zmínka o počtu lektorů anglického jazyka. Jazyková škola Channel Crossing jako jediná uvádí přesný počet lektorů angličtiny, kdy v jejích řadách působí 92 lektorů anglického jazyka, z nichž 48 je rodilých mluvčích.¹⁹ Zemi původu těchto lektorů však nezmiňuje. Jazyková škola Tutor zase uvádí, že zaměstnává asi 500 lektorů. Z tohoto počtu odhaduje, že polovinu tvoří rodilí mluvčí.²⁰ Opět ale nejsou k dispozici čísla zaměřená na české a rodilé lektory anglického jazyka.

¹⁶HARMER, J. *The Practice of English Language Teaching*. 4th edition. England: Pearson Education Limited, 2007, s. 88. ISBN 978 1 405847728.

¹⁷ Topinfo. Lektori: *Jazyková škola Presto*. [online]. © 2012 – 2014 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.presto-skola.cz/cz/lektori>

¹⁸ [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.jazykovka.info/lektori/>

¹⁹ *Naši lektori*. [online]. © 1994-2013 [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.chc.cz/produkty-a-sluzby/jazykova-skola/kurzy-pro-firmy/nasi-lektori.html>

²⁰ Edua Group. *Lektorský tým*. [online] © 2000 – 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.tutor.cz/lektorsky-tym?ref=submenu>

3.4 Jazyky vyučované v českých jazykových školách

Nejčastěji vyučovaným jazykem na českých jazykových školách je bezesporu anglický jazyk, a to zhruba v 80%. To uvádím s odkazem na kapitolu č. 1 a popis historicko-politického dění po roce 1989 a celkový popis směřování České republiky proevropským směrem. Dále je tento trend pochopitelný vzhledem k profilu studenta jako zákazníka jazykové školy, kdy se z většiny případů jedná o dospělého jedince v produktivním věku, který chce zdokonalením svých jazykových dovedností dosáhnout také lepší pracovní kvalifikace a postavení na trhu práce, jak je zde již několikrát zmiňováno.

Dalšími velmi populárními cizími jazyky jsou němčina, francouzština, španělština, italština, ale svou popularitu neztrácí ani ruský jazyk.²¹ Přesné statistiky vykazující poměr vyučovaných jazyků v českých jazykových školách se mi nepodařilo získat, jelikož se v mnoha zdrojích výrazně liší.

²¹ Čerpáno <http://www.presto-skola.cz/cz/nabidka-kurzu-verejnost>, <http://www.jipka.cz/jazykova-skola/skupinova-vyuka>, <http://www.jazykovka.info/jazykove-kurzy/>

4. POJEM KVALITA V JAZYKOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ

Jak uvádí na svých stránkách Národní ústav pro vzdělávání: „...kvalita je čím dál více skloňovaným pojmem ve všech oborech, vzdělávání nevyjímaje. Aby se ale kvalita dala rozpoznat, musí pro ni existovat určitá kritéria. Pokud možno konkrétní, všem srozumitelná a všemi akceptovaná“²².

Ústav také se dále upozorňuje, že: „...zkušenosti vzdělávacích institucí i jejich zákazníků, jako i většiny dalších odborníků, se shodují v tom, že hlavními kvalitativními kritérii pro instituce dalšího vzdělávání jsou: kvalita lektorů, kvalita procesu vzdělávání a měření jeho efektivity, kvalita materiálně technického a didaktického zázemí, zákaznický komfort.“²³

Tato tvrzení se shodují s kritérii, které zkoumám i ve své bakalářské práci.

4.1 Vývoj kvality výuky cizích jazyků v České republice

Při hodnocení kvality výuky cizích jazyků před rokem 1989 musím brát v potaz opět nejen historicko-politické okolnosti, ale také zdůraznit vliv vědy a techniky. Je třeba si uvědomit, že tato doba se vyznačovala nejen rozdílným politickým směřováním České republiky k ruský mluvícím zemím, ale také omezeným přístupem k moderním technologiím, což kvalitu výuky značně ovlivnilo. Je tedy nutné zmínit neexistující přístup k nejnovějším výpočetním technologiím, nedostupnost internetu, a tudíž omezené možnosti kreativity v oblasti vzdělávání jazyků. S omezeným přístupem k novým poznatkům v minulosti se také pojí pomalý vývoj vzdělávacích metod, na kterých čeští pedagogové pracují do dnešních dnů. Plány České republiky v oblasti vzdělávání jazyků počítají se zaměřením na nedostatek vzdělaných lektorů v této oblasti a s tím spojené znalosti moderních výukových metod.

Po roce 1989 se celková situace změnila, jak je již popisováno v úvodních kapitolách. Pro výuku jazyků to znamená novou éru rozvoje. Nejen, že se Česká republika začíná orientovat na anglický jazyk, ale s otevřením hranic dává prostor k průniku nových výukových metod, rozmanitých materiálů, využití moderních technologií a důraz se začíná klást také na kvalitního (vzdělaného) lektora. Otázkou

²²NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Co je kvalita dalšího vzdělávání a jak ji poznat*. [online]. © 2011 – 2014 [cit. 2014 -01-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/kvalita-dalsiho-vzdelavani>

²³NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Co je kvalita dalšího vzdělávání a jak ji poznat*. [online]. © 2011 – 2014 [cit. 2014 -01-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/kvalita-dalsiho-vzdelavani>

kvalitního lektora a jejich nedostatkem se zabývá jak Ministerstvo školství a mládeže ale také Rámcový vzdělávací program. S touto dobou je také spjat vznik soukromých jazykových škol.

Současná doba se vyznačuje velkým konkurenčním bojem mezi jazykovými školami. Školy se snaží své zákazníky upoutat, a to napomáhá zvyšování kvality nabízených jazykových kurzů. Většina škol láká na nejnovější trendy ve výuce, použitých materiálech, ale také kombinace českých a rodilých mluvčích cizích jazyka. Jak moc je tento posledně zmiňovaný trend efektivní budu rozebírat v další kapitole, kde se zaměřím na porovnání českého a rodilého lektora anglického jazyka.

4.2 Kontrola kvality

S postupujícím trendem výuky cizích jazyků, s rostoucí nabídkou i poptávkou po jazykovém vzdělávání bylo žádoucí nastavit hranice a normy zaručující kvalitu poskytovaných služeb. Kontrola jde ze tří směrů. Ze strany státu, který se v souvislosti se soukromými jazykovými školami zaměřuje pouze na kontrolu pomaturitního studia, které musí mít akreditaci MŠMT. Dále ze strany asociací jazykových škol a také ze strany jednotlivých jazykových škol.

4.2.1 Způsoby kontroly

V této kapitole se tedy zaměřím na způsoby kontroly kvality ze všech tří ohledů. Popíši nástroje kontroly ze strany státu, jazykových asociací i škol samotných.

4.2.1.1 Kontrola vnější – vzdělávání dospělých

Národní ústav pro vzdělávání je jednou z institucí, která má za úkol kontrolovat stav kvality poskytovaného vzdělávání občanům České republiky. Rozlišuje kontrolu kvality dalšího vzdělávání ve třech oblastech. Upozorňuje na nutnost kontrolovat kvalitu vzdělávacích programů, vzdělávacích institucí i lektorů dalšího vzdělávání.

Kvalita vzdělávacích programů je kontrolována formou akreditací, vytvořením národní soustavy kvalifikací a dalšími předpisy popisujícími podmínky získání odborné způsobilosti.²⁴ Tato kontrola však není v praxi aplikovaná na soukromé jazykové školy.

²⁴ NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Nástroje hodnocení kvality*. [online] © 2011 – 2014 [cit. 2014 -01-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/nastroje-hodnoceni-kvality-1>

Kvalita vzdělávacích institucí je možné za použití norem ISO 9001, kdy jde o certifikaci lektorů i vzdělávacích institucí. Další možností je hodnocení auditem QFOR, zde se jedná o dva směry hodnocení. Kromě názoru klientů se audit zaměřuje také na způsob fungování vzdělávací instituce. Certifikace Qfor zaručuje zákazníkovi kvalitu vzdělávacích a poradenských služeb, ale je také hojně využívána specifickými organizacemi i regiony. Funguje na celoevropské úrovni.²⁵ Kvalitu lze také hodnotit na základě devíti kritérií, které obsahuje audit CAF (Společný hodnotící rámec). Ten hodnotí zejména při zvyšování kvality organizací veřejné správy a soustředí svých devět kritérií do dvou oblastí, jimiž jsou předpoklady organizace a výsledky organizace. Mezi samotná hodnotící kritéria patří: vedení, management lidských zdrojů, strategie a plánování, partnerství a zdroje, vztah k zákazníkům/občanům, pracovníkům, společnosti, klíčové výsledky a výkonnost.²⁶ Hodnocení kvality dle ratingu vzdělávací instituce je šité na míru zákazníkovi tak, aby se mohl co nejlépe informovat o kvalitě zařízení, které si ke svému dalšímu vzdělávání vybral. Na tomto projektu se podílí MŠMT spolu s Národním ústavem pro vzdělávání s tím, že základní koncept vznikl v Asociaci institucí vzdělávání dospělých ČR o. s. Je tady zřejmé, že státní i soukromý sektor v otázce kvality spolupracují. Národní ústav pro vzdělávání také informuje o přínosech ratingu vzdělávacích institucí ve smyslu možnosti porovnat nabízenou cenu ve vztahu ke kvalitě. Porovnáváno je lektorské zázemí, proces vzdělávání a měření jeho efektivity, materiálně technické a didaktické zázemí a zákaznický komfort. Hodnocení těchto kritérií probíhá formou autoevaluace, hodnocením na místě a hodnocením zákazníkem.²⁷

Jak již uvádí název kapitoly i její obsah, tyto nástroje kontroly kvality nejsou v praxi používány při kontrole kvality vzdělávání soukromých jazykových škol. Veřejné jazykové kurzy vyučované na soukromých jazykových školách nejsou státem ani jinými institucemi kontrolovány.

4.2.1.2 Kontrola vnější – soukromé jazykové školy

Kromě státních institucí zaměřujících se na kontrolu kvality vzdělávání dospělých existují také formy kontroly kvality soustředující se přímo na soukromé jazykové školy.

²⁵Qfor.org [online]. © 2009 [cit. 2014-01-10].

Dostupné z: http://www.qfor.org/pourquoi_qfor.php?txtlang=tch

²⁶Ministerstvo vnitra České republiky. *CAF Kvalita ve veřejné správě*. [online]. © 2013 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.kvalitavs.cz/metody/caf/>

²⁷ NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Rating vzdělávacích institucí*. [online]. © 2011 – 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/rating-jako-klicove-kriterium-hodnoceni-kvality-vzdelavacich>

Jde o asociace, sdružení nebo spolky sdružující školy s podobnou filosofií, ale existuje také forma kontroly, kterou si zajišťují školy samotné v rámci svých vnitřních směrnic.

AJŠA

AJŠA, Asociaci jazykových škol a agentur v ČR, o.s.. Členstvím v této organizaci jsou často podmiňována výběrová řízení odběratelů výuky cizích jazyků. „*Je to největší profesní oborová asociace sdružující školy ze všech regionů České republiky*“²⁸. Jak dále uvádí asociace ve svých stanovách, jde o dobrovolné sdružení jazykových škol a agentur České republiky. Toto sdružení je registrované Ministerstvem vnitra České republiky. Jako hlavní poslání dále vyzdvihují propagaci a podporu výuky cizích jazyků na našem území a další rozvoj v jazykové vzdělávání v ČR. Jejím založení se datuje k 24. 6. 2005. AJŠA na základě tiskové zprávy z června 2012 uveřejněné na svých stránkách eviduje 40 řádných a 4 přidružené členy. Z nich každý nabízí širokou škálu výuky cizích jazyků. Těm dominuje angličtina jako hlavní vyučovaný jazyk.

Jako hlavní pilíř kontroly kvality uvádí Kodex kvality, který uveřejňuje asociace AJŠA taktéž na svých webových stránkách. Hned v úvodu je možné se dočíst, že: „...*posláním je zdokonalovat jazykové vzdělávání na území celé České republiky, rozvíjet činnost a profesní prestiž svých členů. ...Kodex tak garantuje kvalitu, kterou členské školy a agentury dodávají svým zákazníkům*“²⁹. V kodexu se dále řeší 5 základních bodů kvality, kterými je profesionální přístup, kvalifikovaná lektoři, vlastní metodika, průhledné reference a výuka v souladu s Evropským referenčním rámcem.

ACERT

Na svých webových stránkách uvádí: „*ACERT - Asociace certifikovaných jazykových škol sdružuje jazykové školy, jejichž společným cílem je neustálé zvyšování kvality jazykového vzdělávání v České republice*“³⁰.

Asociace ACERT se při zkoumání kvality výuky svých členů řídí Inspekčním schématem, které popisuje podmínky členství v asociaci, ale také uvádí vedení členských škol, formu výuky, vzdělání lektora a v neposlední řadě kontrolu kvality uvnitř školy.³¹

²⁸ AJŠA Asociace jazykových škol a agentur ČR. [online]. © 2011 [cit. 2014-01-10].

Dostupné z: <http://www.ajsa.cz/>

²⁹ Kodex kvality AJŠA. [online]. © 2011 [cit. 2014-01-10].

Dostupné z: <http://www.ajsa.cz/o-ajsa/kodex-kvality/>

³⁰ ACERT/Asociace certifikovaných jazykových škol. [online] [cit. 2014 -01-10].

Dostupné z: <http://acert.cz/acert/>

³¹ ACERT/Asociace certifikovaných jazykových škol. [online] [cit. 2014 -01-10].

Dostupné z: <http://acert.cz/acert/>

Mezi další instituce kontrolující kvalitu služeb poskytovaných jazykovými školami patří akreditační centra jako jsou City & Guilds, kdy jazyková škola provádí zkoušky z obecného anglického jazyka na základě získané akreditace nebo TOEIC, případně TOEFL, kdy se jedná o zkoušky specifické. I zde musí jazyková škola vlastnit akreditaci a je institucí kontrolováno správné provádění testování.

4.2.1.3 Vnitřní kontrola jazykovými školami

Vnitřní kontrola kvality jazykovými školami probíhá formou neohlášených hospitací. Většina jazykových škol kontroluje výuku cizích jazyků v rámci zvyšování kvality pomocí neohlášených hospitací. Pro vysvětlení pojmu jde o neohlášenou návštěvu lekce semestrálního, firemního nebo pomaturitního kurzu. Účastníkem hospitace je hospitující, hospitovaný a studenti. Cílem je zjistit kvalitu vyučování jak na straně lektora tak v kontextu využitých materiálů s ohledem na úroveň studentů a zaměření kurzu. Výsledek by měl směřovat k poskytnutí zpětné vazby směrem ke studentům, lektorovi, ale také informovat jazykovou školu.

Po uskutečněné hospitaci zpravidla dojde k předání výstupů mezi hospitujícím a hospitovaným s tím, že hospitovaný lektor dostane hodnocení svých pedagogických postupů. Hospitující lektor vyzdvihne jeho silné stránky a upozorní na možnosti zlepšení. Je zde většinou prostor pro rady a sdílení know-how se zkušenějším lektorem, kterým by hospitující měl být.³²

Hospitační formulář slouží jako oficiální záznam provedené kontroly kvality.

³²Vycházím z vlastní profesní praxe

5. PARAMETRY KVALITY JAZYKOVÉ VÝUKY V ČESKÉ REPUBLICE

Jak informuji v úvodu, rozhodla jsem se v této bakalářské práci soustředit na lektora jako na hlavní pilíř jazykové výuky. Jak ale také v úvodu zmiňuji, není lektor jediným kritériem zaručujícím kvalitu. V této kapitole tedy rozeberu i další aspekty, které mají na kvalitu značný vliv.

Zaměřím se na oblasti kvality, na které se soustředí jazykové školy v České republice. Definuji pojem kvalitního lektora, popíšu průběh náboru tohoto odborníka a kritéria, která musí splnit a na která se náboroví odborníci jazykových škol soustřeďují. Popíši také nejnovější metodické trendy a zkvalitňování výuky v této oblasti. Také zmíním výukové materiály jako součást kvalitní výuky. Z těchto teoretických bodů budu dále vycházet v praktické části této práce.

5.1 Kvalitní lektor

Definice správného učitele se v dostupných zdrojích liší. James Harmer se pokusil o rozsáhlejší definici, když podrobně popsal funkce lektora cizího jazyka a popsal jeho úkoly během probíhající lekce. Podle něj by měl být lektor vedoucí, který dohlíží na vedení lekce spolu s aktivitami. Je zodpovědný za docházku, zadává úkoly, čte nahlas, předává instrukce a zodpovídá dotazy. Další funkcí učitele je přihlížet a supervisorovat probíhající aktivity a být po ruce v případě, že studenti ztratí nit. Tato úloha také spočívá v pobízení studentů v načaté činnosti, připomínání užívání vyučovaného jazyka a povzbuzování při snaze o zdokonalení. Lektorovi také náleží funkce účastníka. Tím, že se zamíchá mezi studenty při diskusi, hraje roli při simulování situací a celkově se účastní výuky, má na výsledky studentů dopad. Tato role by však neměla přesáhnout své meze a lektor by si měl dávat pozor, aby se nestal hlavním účastníkem diskuze nebo hry. Důležité je nezapomínat, že studenti mají během zadaných aktivit mnoho dotazů ohledně práce nebo samotného jazyka. Lektor by tedy měl plnit úlohu zdroje, který je nápomocný v takovémto případě. Není však důležité, aby lektor na všechny dotazy odpovídal, jeho role je hlavně nápomocná, tedy by měl studentovi ukázat cestu, jak si na odpověď přijde sám. Pokud je to ovšem v danou chvíli možné a žádoucí. Na místě je podporovat studentovu nezávislost a samostatnost. Další z důležitých rolí lektora je tutor. Při přípravě složitějšího úkolu je přínosné, pokud lektor naznačuje studentům další pohledy na problematiku a rozšiřuje

jim tak obzory. Tato role je dobře přijímána malými skupinami nebo jednotlivci pracujícími v páru.³³

Každý učitel by měl umět následovat základní didaktické zásady. Pro ilustraci jsem použila obsah prezentace PhDr. Miloš Chlad:

Zásada vědeckosti - vědecky správný výklad učiva.

Zásada uvědomělosti a výchovného působení - vytvoření kladného vztahu k učení, k oboru vůbec.

Zásada soustavnosti - výběr a uspořádání učiva. Logická struktura, nové na základě znalosti staršího učiva.

Zásada názornosti - vytvářet představy na základě smyslových vjemů, buď bezprostředním vnímáním jevu, nebo zobrazením s různou mírou abstrakce. Nepřehánět!

Zásada přiměřenosti - aby obsah a rozsah předkládaného učiva, formy i metody odpovídaly věkovým zvláštnostem a stupni rozumového vývoje, předchozím znalostem.

Zásada spojení teorie s praxí - nové vědomosti a dovednosti se zaměřením na praktické využití – pozor na extrémy.³⁴

Struktura lekce:

Jak je popsáno v knize Pedagogické ovlivnění volného času: „...*přes žánrovou nesourodost, věk členů, místo konání a mnoho dalších činitelů má struktura schůzek některé společné jmenovatele které vycházejí z obecných pedagogických zásad pedagogiky volného času*“³⁵.

Zahájení schůzky - zjištění prezenze, celkové uspořádání skupiny. Vytvoření společné atmosféry je naprostou podmínkou. Je nutné počítat s nesoustředěností, únavou, je zde nutná improvizace a připravenost lektora. Motivace činnosti je také nedílnou součástí. Student potřebuje vědět proč má činnost vykonávat. Poté se dostáváme k vlastní činnosti, která zabírá nejvíce času. Není zde prostor k improvizaci, tato část si žádá připravenost lektora. Instrukce by měly být jasné a stručné, následně kontrolované otázkami. Následné hodnocení by mělo být pozitivní a podpůrné

³³HARMER, J., The Practice of English Language Teaching, 4th edition, England: Pearson Education Limited, 2007, s. 108-111. ISBN 978 1 405847728.

³⁴PhDr. Miloš Chlad prezentace pro druhý ročník oboru Vzdělávání dospělých

³⁵HÁJEK, HOFBAUER, PÁVKOVÁ, *Pedagogické ovlivňování volného času*. Portál, 2008, s. 173. ISBN978-80-7367-473-1.

s motivačními prvky. Závěr schůzky by pak měl shrnout práci a navodit dobrou náladu.³⁶

5.1.1 Nábor kvalitního lektora

Jak český tak rodilý lektor anglického jazyka musí při výběrovém řízení splnit přísné požadavky. Školy nabírají nové členy týmu na základě zaslání CV, které musí splňovat zadaná kritéria. Uchazeči jsou posuzováni dle vzdělání, délky praxe, případně referenci od předchozího zaměstnavatele.

Pohovor se skládá ze tří částí:³⁷

gramatický test – obsahuje dotazník, test z gramatiky a test ze znalosti jazyka,

metodický test – test obsahuje zkoušku didaktických znalostí,

ukázková hodina – lektor musí předvést ukázkovou hodinu dle zadání,

osobní pohovor – obecný pohovor směřující se na osobnostní vlastnosti lektora.

Dle asociace AJŠA může mít jazyková škola v portfoliu maximálně 20% nekvalifikovaných lektorů. U českého uchazeče jsou nutná splnit přísná vstupní kritéria. Jazykové školy kladou požadavek na vysokoškolské vzdělání jazykového nebo pedagogického směru, a to minimálně bakalářský titul. V případě středoškolského vzdělání musí uchazeč doložit pět let praxe v oboru a zkoušku na úrovni C1 nebo C2 Evropského referenčního rámce. U rodilých mluvčích se požaduje doložení minimálně bakalářského diplomu nejazykového zaměření spolu s doložením tří let praxe s výukou cizího jazyka nebo certifikát TEFL/CELTA.³⁸

5.2 Metodika výuky

Co se týká metodiky výuky jazyků, David Nunan upozorňuje, že dříve byla porovnávána metodika s učebním plánem (sylabem), kdy učební plán řešil otázku výběru a hodnocení jazykového a zkušenostního obsahu zatímco metodika řešila výběr a pořadí úkolů a aktivit. Jinými slovy, učební program odpovídá na otázky: co, proč a kdy. Metodika řešila otázku jak. V historii můžeme také vidět snahu ztotožňovat

³⁶ HÁJEK, HOFBAUER, PÁVKOVÁ, *Pedagogické ovlivňování volného času*. Portál, 2008, s. 173. ISBN978-80-7367-473-1.

³⁷ Zdroj: konzultace s metodickým oddělením jazykové školy Presto, čerpáno z praxe

³⁸ AJŠA Asociace jazykových škol a agentur ČR. [online]. © 2011 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.ajsa.cz/>

pojem metodika a výuková metoda. David Nunan dále uvádí, že po mnoho let učitelé věřili, že lze nalézt dokonalou metodu, která odhalí tajemství správného učení cizího jazyka a problém výuky cizích jazyků tak bude vyřešen.³⁹ K tomuto však nedošlo, jelikož dnes je známa široká škála moderních metod využívaných při výuce cizích jazyků. Podle již dříve zmiňovaného Harmera je metoda v důsledku praktická realizace zvoleného přístupu k výuce. Tvůrce metody učinil rozhodnutí ohledně typů aktivit, rolí učitele i studenta, zvolil studijní materiály i plán výuky.⁴⁰ Nunan jej doplňuje, když se zmiňuje, že všechny metody mají však jedno společné, věří, že je zde k dispozici jednoduchá řada zásad, které určí, zda je naučení se jazyka možné. Každá nabízí jednoduchou řadu pravidel chování ve třídě určených studentovi i lektorovi. Na základě těch je možné tvrdit, že v případě dodržení, by se měl student dočkat kýžených výsledků.⁴¹ Richards a Rogers upozorňují, že metody výuky cizích jazyků se vyvíjely stejně jako výuka obecně. V dobách, kdy byla převládajícím jazykem latina bylo běžné učit se celé texty a věty z paměti a až při pokročilejším studiu následovalo vysvětlení gramatiky. Stejně začala výuka angličtiny. Detailní analýzy gramatických pravidel následovaných doslovným překladem byly normou stejně jako vysvětlování pravidel a zadávání úkolu v mateřském jazyce.⁴² Až T. Prendergast si všimnul způsobu jak se učí jazyk děti a dal tak počátek nové metodě. Jeho následovník Gouin je také známý pozorováním dětí a jejich způsobu učení jazyků. Tyto momenty spustily reformu ve výuce jazyků, která vyústila přes všechny alternativní metody až do dnešní podoby, jak popisují níže.⁴³

Do finální, dnešní podoby se vyprofilovalo několik alternativních výukových metod, které se využívají i při výuce v českých jazykových školách, jak dokazují v rozboru níže. Mezi ty nejpopulárnější patří metoda Total physical response TPR, stavěná na koordinaci mluvení a pohybu. Hlavní filosofií je učit jazyk skrz fyzickou aktivitu. Pochází z dílny Jamese Ashera z Kalifornie. Ten byl názoru, že děti se učí jazyk vykonáváním pokynů, které jsou jim zadávány, aniž by je dokázaly vyslovit. Ten samý princip tedy praktikoval na výuku druhého jazyka u dospělých. Další známá metoda je The Silent Way. Jejím autorem je Caleb Gattegno. Zakládá se na teorii, že

³⁹NUNAN D. *Language Teaching Methodology*. Prentice Hall, 1991, s.2. ISBN 978-0135214695.

⁴⁰HARMER, J. *The Practice of English Language Teaching*, 4th edition, England: Pearson Education Limited, 2007, s. 62. ISBN 978 1 405847728.

⁴¹NUNAN D. *Language Teaching Methodology*. Prentice Hall, 1991, s.3. ISBN978-0135214695.

⁴²RICHARDSON, J.C., RODGERS, T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001, s. 4. ISBN 978-0521008433.

⁴³RICHARDSON, J.C., RODGERS, T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001, s. 7, 8. ISBN 978-0521008433.

lektor by měl být co nejvíce zticha. Největší aktivita by měla pocházet ze strany studentů. Existují tři základní pravidla metody. Zaprvé: učení je jednodušší v případě, že student tvoří a objevuje, spíše než opakuje učenou látku. Zadruhé: učení zjednodušuje zakomponování průvodních fyzických komponentů. A poslední pravidlo říká, že výuka by měla obsahovat vyučovanou látku jako součást řešení problémů. Mezi používané metody dnešní doby také patří Lexical approach. Tato metoda čerpá z teorie, která tvrdí, že při výuce jazyků není důležité čerpat z poznatků gramatiky, významů a pojmů, ale že základem je slovo a slovní kombinace. Competency-based Language Teaching (CBE) je metoda zabývající se výstupy učení spíše než vstupními informacemi. Vznikla v roce 1970 v USA. Mluví o tom, co by studenti měli být schopni s jazykem udělat. Metoda Community Language Learning (CLL) Charlese A. Currana je metodou založenou na principu spolupráce a vzájemné pomoci. Charakterizována je vztahem poradce – klient (učitel – student). Mezi další používané metody patří Suggestopedia, Whole Language, Multiple Intelligences a mnoho dalších⁴⁴. Ve všech zdrojích je však jako nejvíce podporovaná metoda komunikativní. Communicative Approach, Communicative Language teaching nebo prostě česky Komunikativní metoda výuky cizích jazyků. Získala na popularitě díky své efektivnosti a novému přístupu ke studentovi a jeho potřebám. Více podrobností přináším v následujících kapitolách, kde se pokusím vysvětlit, čím si získala přední místo mezi nejvíce doporučovanými a používanými metodami.

5.2.1 Komunikativní metoda výuky cizích jazyků

Metoda CLT – Communicative Language Teaching, tedy ve volném překladu Komunikativní metoda výuky jazyků a snaha tuto metodu protlačit do popředí je vzrůstající.⁴⁵ Komunikativní metoda je všeobecně doporučovanou metodou výuky cizích jazyků. „Rada Evropy ji již v roce 1982 prohlásila za vhodnou k všeobecnému užívání v cizojazyčném vyučování-učení“⁴⁶. Její podstata tkví ve snaze naučit studenta cizím jazykem komunikovat. Podle Browna se touto metodou zabývá velké množství vědců a bylo tedy možné definovat určité znaky této metody. Cíle třídy jsou zaměřeny na všechny části komunikace, nejen na slovní zásobu nebo gramatiku. Techniky jazyka jsou vytvořeny tak, aby se studenti soustředili na věcné, autentické, funkční

⁴⁴ RICHARDSON, J.C., RODGERS, T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001, s. 73, 81, 90, 100, 108, 132, 141. ISBN 978-0521008433.

⁴⁵ BROWN, H.D. *Principles of language learning and teaching*. 4th edition. Longman, 2000, s. 267. ISBN 9780130178169.

⁴⁶ CHODĚRA, R. *Didaktika cizích jazyků*. Academia, 2006, s. 118. ISBN 80-200-1213-3.

a smysluplné využití jazyka. Plynulost a přesnost jsou považovány za doplňující zásady podtrhující komunikativní techniku. Plynulost bývá zpravidla považována za důležitější než přesnost z důvodu udržení studentova zaujetí. V hodinách s využitím komunikativní metody jsou studenti nuceni používat jazyk produktivně a vnímavě v nepředvídaném kontextu.⁴⁷

5.2.1.1 Historie

Communicative Language Teaching (CLT), tedy komunikativní metodě se Richardson a Rogers vyjadřují jako k metodě globálně akceptované po celém světě a její počátky datují k začátku 20. století.⁴⁸ Základem této metody je uvědomění si, že se učíme cizí jazyk, abychom v něm byli schopni komunikovat. Dále pokračují s tím, že podle Hymese je základem této metody schopnost mluvit. V minulosti bylo vědci dokonce stanoveno sedm základních funkcí jazyka odpozorovaných od dětí, které pak byly aplikovány i na výuku druhého jazyka:

- nápomocná funkce – používání jazyka k získání věcí,
- regulační funkce - používání jazyka ke kontrole chování druhých,
- interakční funkce – využívání jazyka k interakci s ostatními,
- osobní funkce – využívání jazyka z vyjádření pocitů a tuh,
- heuristická funkce – využívání jazyka k učení a objevování,
- funkce představitosti – využívání jazyka k rozvoji představitosti,
- popisná funkce – využívání jazyka ke komunikování informací.⁴⁹

5.2.1.2 Obsah metody

Tato metoda propaguje aktivní komunikaci, tedy aktivity nabádající k plnění úkolů ve vyučovaném jazyce. Hlavní je princip smysluplnosti jazyka. Dokáže velmi flexibilně reagovat na požadavky studenta a je aplikovatelná ve všech úrovních znalosti jazyka.⁵⁰ Je zde nezbytný předpoklad, že jsou studenti zainteresováni do úkolů zaměřených na komunikační podstatu. Typické aktivity komunikativní metody jsou

⁴⁷BROWN, H.D. *Principles of language learning and teaching*. 4th edition. Longman, 2000, s. 266. ISBN 9780130178169.

⁴⁸RICHARDSON, J.C., RODGERS, T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001, s. 160. ISBN 978-0521008433.

⁴⁹RICHARDSON, J.C., RODGERS, T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001, s. 160. ISBN 978-0521008433.

⁵⁰Hymes In: Richardson, Rodgers. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001, s. 162. ISBN 978-0521008433.

hrané nebo reálné diskuze a rozhovory, hraní rolí a simulování situací na letišti, v obchodě, na úřadech, při setkání s přáteli a podobně.⁵¹

⁵¹ Harmer, J. The Practice of English Language Teaching, 4th edition, England: Pearson Education Limited, 2007, s. 62. ISBN 978 1 405847728.

5.2.1.3 Využití komunikativní metody v praxi

České jazykové školy reagují na vývoj ve výuce a následují nejnovější trendy jak je zřejmé z informací, které uveřejňují na svých webových stránkách a ve svých informačních materiálech. Ve některých případech kombinují komunikativní metodu s dalšími účinnými metodami. Komunikace, interakce a zapojení studentů do výuky tak příznačně pro komunikativní metodu však převládá.

Jipka – „Lektoři naší jazykové školy kladou **důraz na aktivizaci všech studentů**, především z hlediska jejich zapojení do výuky. Pro zajištění tohoto cíle začleňují různé metody výuky (např. inscenační a **diskuzní metody**, didaktické hry apod.).

Vedle metod aktivizace žáků je nedílnou součástí klasická forma výuky, kdy lektor vede výuku dle nastaveného systému metodického plánu v daném čase a dni a v pravidelném intervalu, a skupinová forma výuky (některé lekce jsou vedeny jako diskuze a práce v menších skupinkách, vzájemná konverzace, kontrola cvičení, řešení úloh ve skupinách).

Při výuce využíváme **kombinaci komunikační a lexikální metody**, které zapojují studenty aktivně do výuky a učí je používání základní i odborné slovní zásoby včetně gramatických jevů v kontextu dané problematiky. Důraz je kladen především na rozšíření slovní zásoby a její využití v reálných situacích. Důležitým bodem tohoto přístupu je zafixování specifické slovní zásoby pro konkrétní účely (především tedy prezentace, psaní odborných textů, jednání a další).⁵²

Nedílnou součástí kvalitní hodiny je zpětná vazba od lektora, který kromě pozitivní motivace studentům napomáhá uvědomit si vlastní nedostatky a vede je k opravování chyb. I ve skupinových kurzech je každému studentovi věnována zvláštní pozornost a lektoři uplatňují při výuce individuální přístup.“

Spěváček – „Skupinové kurzy vás připraví na běžnou každodenní konverzaci v cizím jazyce. Tomu odpovídá metodika výuky. Jazyk budete poznávat srozumitelnou a zábavnou formou – v kurzech využíváme např. interaktivní výuku, kooperativní učení a učení se z chyb ostatních.

Budete studovat z moderních učebnic, které staví na **komunikativní metodě výuky**. Kromě učebnic budete od lektorů dostávat také další doplňkové materiály. V hodinách budete používat originální audio-video nahrávky z učebnic, aktuální texty z novin a časopisů nebo interaktivní www stránky určené pro studium jazyků.

⁵² Jazyková škola Jipka. *Metodika výuky*. [online]. © Copyright 2012 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.jipka.cz/jazykova-skola/metodika-vyuky>

Hlavním cílem skupinových kurzů je, abyste byli schopni **aktivně používat cizí jazyk**. Program všech kurzů vás v dlouhodobějším horizontu navíc připravuje ke složení mezinárodně uznávaných jazykových zkoušek... **Komunikativní způsob učení!**

Proč se učíte cizí jazyk? Nepochybně proto, abyste se mohli domluvit. Tajemství úspěchu při studiu jazyků spočívá v tom, že musíte co nejdříve aktivně a samostatně mluvit. K tomu slouží **komunikativní způsob učení**. Jinými slovy budete mluvit a mluvit a mluvit⁵³.

Channel Crossings – „**Komunikativní metoda** - nosným principem této metody je prezentace jazykových prostředků a slovní zásoby v kontextu každodenních situací s důrazem na plynulost projevu. Lektor pomáhá rozvíjet základní jazykové dovednosti - čtení, psaní, mluvení a poslech. Studenti tyto dovednosti rozvíjejí společně, aktivně mezi sebou komunikují a na základě používání jazyka získávají znalosti gramatických struktur.“ Přičemž tato škola upozorňuje na využití i dalších metod, jakými jsou Přímá metoda, Metoda drillu a metodu Total Physical Response (TPR).⁵⁴

Tutor – „Výuka jazyků v kurzech Tutoru je tedy i díky tomu založena především na **komunikativní metodě**. Ta staví na studentovi coby ústředním činiteli výuky a klade důraz na přirozené zvládnutí jazyka v situacích každodenní komunikace. Lektor neustále udržuje studentovu pozornost dynamicky se střídajícími aktivitami zaměřenými na všechny jazykové dovednosti (mluvení, psaní, čtení, poslech i gramatika) a už od nejnižších úrovní vystavuje studenty působení cílového jazyka v běžných situacích. Tak studenti nenásilnou formou sami pochytí základní slovní zásobu i potřebné gramatické struktury a je pro ně přirozené tyto znalosti bezprostředně použít v mluveném i psaném projevu.“⁵⁵

Jazyková škola Presto – škola uvádí na svých webových stránkách tři hlavní pilíře, na kterých je výuka postavena. Jde o Task Based Learning, Lexical Approach a **Communicative Approach**. Ke komunikativnímu přístupu dále uvádí: „tedy tzv. komunikativní přístup, je metoda, která se zaměřuje na rozvoj veškerých komunikativních dovedností studentů...Na hodinách jsou studenti aktivně zapojováni do výuky a lektorem maximálně podporováni v samostatné komunikaci. Lektoři používají různorodou škálu cílených aktivit a cvičení, díky kterým se studenti přirozeně

⁵³ Skupinové jazykové kurzy. [online]. [cit. 2014-01-10].

Dostupné z: <http://www.jazykovka.info/jazykove-kurzy/>

⁵⁴ Channel Crossings Redakční systém. *Metody výuky*. [online]. © 1994-2013 [cit. 2014-01-10].

Dostupné z: <http://www.chc.cz/produkty-a-sluzby/jazykova-skola/kurzy-pro-verejnost/metody-vyuky.html>

⁵⁵ Edua Group. *Metodika výuky*. [online]. © 2000 – 2014 [cit. 2014-02-24]. Dostupné z: <http://www.tutor.cz/metodika-vyuky?ref=submenu>

*učí novou látku a následně si ji procvičují a automatizují. Důraz je kladen na **využití získaných vědomostí v praxi**. Součástí kurzů je jak práce s učebními materiály, tak s autentickými dokumenty dle zaměření kurzu⁵⁶.*

Z informací výše vyplývá, že české jazykové školy jsou si vědomi přínosu, který s ohledem na kvalitu výuky komunikativní metoda přináší. Přizpůsobují se nejnovějším trendům ve výuce a jejich metodická oddělení pracují s nejnovějšími poznatky ve výuce cizích jazyků, které k nám proudí ze západu. Všechny školy popisují nutnost zapojit aktivně studenta do procesu výuky, důležitost interakce a nutnost mluvit. Vyzdvihují zapojování studentů do konverzací, výuku reakcí na náhodné situace, práci ve skupinách za pomoci vhodně zvolených materiálů.

5.3 Výukové materiály

Kvalitní výukové materiály jsou bezesporu součástí každé efektivní výuky. Součástí jazykových kurzů je kromě kvalitního lektora používajícího prvky komunikativní metody také množství rozmanitých učebních materiálů. Ty pomáhají studentovi rozvíjet jak schopnost mluvit a komunikovat, tak porozumět a naslouchat, osvojit si slovní zásobu a pravidla gramatiky, ale to vše tak, aby student zůstal motivovaný a dosahoval výsledků co nejefektivněji.

Na základě této myšlenky, která je také součástí komunikativní metody výuky jsou využívány učebnice psané výhradně ve vyučovaném jazyce (angličtině). Lektor má však širokou škálu dalších možností, jakými jsou hudební nebo vizuální záznamy, které rozvíjí studentovi dovednosti při osvojování jazyka. S pokrokem na poli ICT je velkým „boomem“ výuka pomocí e-learningu, kdy má student možnost samostudia v rámci svého volného času mimo dobu navštěvovaného kurzu. Na základě mé zkušenosti není výuka pouze prostřednictvím e-learningu v České republice ještě tolik rozšířená. Český student stále upřednostňuje kurzy za přítomnosti osoby lektora.

Z těchto parametrů, které jsou stěžejní při definování kvalitní výuky, bych ráda přešla k samotnému porovnání kvality českého a rodilého mluvčího, jež byl určen za hlavního ukazatele kvality výuky.

⁵⁶Topinfo. *Styl výuky*. [online]. © 2012/2014 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.presto-skola.cz/cz/styl-vyuky-firemni>

6. TEORETICKÉ POROVNÁNÍ ČESKÉHO A AMERICKÉHO LEKTORA

V této kapitole se zaměřím na samotné porovnávání obou typů lektorů. Mezi faktory, které určují podobu kvalitního lektora bezesporu patří vzdělání, praxe, další sebevzdělávání, osobnost, motivace a další. Jako dva objektivně měřitelné ukazatele jsem vybrala vzdělání a dosaženou praxi.

6.1 Vzdělání obou typů lektora

V této kapitole bych se ráda zabývala porovnáním pedagogického vzdělání u českého lektora anglického jazyka a u rodilého mluvčího anglického jazyka vyučujícího na české jazykové škole. Pokusím se odhalit s jakými schopnostmi vstupuje na trh práce lektor s českým pedagogickým vzděláním a s jakými rodilý mluvčí. Níže porovnam obsah kurzu TEFL a pedagogický program lektorství anglického jazyka na Masarykově univerzitě v Brně. Obojí s ohledem na fakt, že se jedná o obvyklé vzdělání lektorů anglického jazyka působících na českých jazykových školách.

6.1.1 Vzdělání rodilého mluvčího jako držitele TEFL certifikátu

V České republice je velké množství škol akreditovaných pro přípravu rodilých mluvčí na certifikát TEFL. Je možné se setkat s dalšími názvy této zkoušky, jako je například TESOL, nebo TESL, případně TEAL. Pro vysvětlení, zkratka TEFL znamená *Teaching English as a Foreign Language*, TESOL je zkrácené jméno pro *Teaching English to Speakers to Second or Other Language*. TESL pak skrývá *Teaching English as a Second Language* a konečně TEAL představuje *Teaching English as an Additional Language*.

Pojmy TEFL a TESOL jsou více používány v souvislosti s výukou anglického jazyka v zemích, kde je úředním jazykem jiný jazyk než angličtina.

Všechny certifikáty mají mezinárodní platnost.

Mezi nejznámější školy v ČR připravující rodilé mluvčí anglického jazyka na povolání učitele jsou:

- TEFL International,
- The Language House TEFL,
- ITTP Tefl Prague,
- EDUA Languages,

- ITTO - International Teacher Training Organization,
- Oxford TEFL,
- a mnoho dalších.

Všechny školy musí mít platnou akreditaci. Zdroje udělení této akreditace se na stránkách jednotlivých škol liší. Účastníci tohoto kurzu se ve většině případů přihlašují online ještě před svým příjezdem do České republiky. Není nutné splnit žádná specifická kritéria. Jediným doporučením je bakalářský titul z jakéhokoliv oboru, a to z důvodu pozdějšího uplatnění na trhu práce v ČR.

Kurz trvá 4 týdny a probíhá 5 dní v týdnu. Školy shodně informují o 100 až 130 vyučovacích hodinách a minimum 6 hodin praxe se studenty s různou úrovní anglického jazyka.

Během teoretické části kurzu by se měli studenti seznámit s následujícími oblastmi:

- historie učení cizího jazyka,
- metodiku učení odvíjející se od komunikativní metody učení,
- techniky učení jednojazyčné a vícejazyčné skupiny,
- organizační dovednosti - jak pro organizaci výuky ve třídě tak způsob přípravy na různé druhy kurzů,
- podpůrné prostředky při výuce - hry, audionahrávky a videonahrávky,
- základy fonetiky, gramatiky a slovní zásoby v anglickém jazyce,
- prezentační dovednosti.

Během praktické části je čeká výuka skupin i individuálních studentů s rozdílnou úrovní anglického jazyka. Do praxe se zakomponovává také hodina obchodní nebo jinak specifické angličtiny. Součástí je také hospitace vykonaná lektory vedoucí TEFL kurz. Na závěr musí budoucí pedagog obhájit znalosti ve všech vyučovaných oblastech a získá certifikát, který je ekvivalentem tzv. pedagogického minima.⁵⁷ Pedagogické minimum definuje základní formu potvrzení o učitelské způsobilosti.

⁵⁷ Čerpáno z vlastní praxe a z: <http://www.pragueteftl.com/about-the-tefl-course/course-components>
<http://www.thelanguagehouse.net/tefl-certificate-course/faq/>
<http://www.tefl-prague.com/ITTP-Prague-TEFL-Course-Info.htm#1>
<http://www.tefl.cz/Trinity-Cert-TESOL>
<http://www.teflinprague.com/course-content?ref=submenu>
<http://www.teflcertificatecourses.com/prague/teflcourse-prague.php>

6.1.2 Vzdělání českého lektora

Abych ilustrovala vzdělání českých lektorů anglického jazyka vyučujících v českých jazykových školách, vybrala jsem si obor lektorství anglického jazyka na katedře anglického jazyka a literatury v Brně.

Jak uvádí informační portál univerzity, student s ukončením středoškolským vzděláním musí projít výběrovým řízením, které předpokládá znalost anglického jazyka na minimální úrovni B2 Evropského referenčního rámce. Vstupní řízení testuje znalost mluvení, čtená, psaní, práce s jazykem a znalost kultury anglických zemí. Je zde možnost studovat obor prezenčně nebo kombinovaně. Studium je rozděleno do dvou částí:

Lektorství cizího jazyka - anglického jazyka

- délka studia 3 roky,
- dosažené vzdělání bakalářské,
- titul Bc.

Bakalářský program se skládá ze šesti semestrů:

1. semestr

Vyučované předměty: fonetika a fonologie, gramatika, metodika, praktický jazyk, úvod do studia literatury, úvod do studia jazyka pro učitele.

2. semestr

Vyučované předměty: anglosaská filmová tvorba, tvůrčí psaní poezie, drama na jevišti, americká hudba pro každého.

3. semestr

Vyučované předměty: dějiny Velké Británie, praktický jazyk, starší anglická literatura, syntax, základy didaktiky angličtiny, naslechová praxe.

4. semestr

Vyučované předměty: americká literatura od konce 19. století, anglická literatura od konce 19. století, dějiny USA, praktický jazyk, syntax, základy didaktiky, základy a psaní bakalářské práce, seminář k bakalářské práci, oborová praxe.

5. semestr

Vyučované předměty: moderní americká literatura, dějiny USA, funkční a komunikativní syntax, praktický jazyk, vztahy mezi kulturami, základy didaktiky angličtiny, lektorská praxe souvislá.

6. semestr

Vyučované předměty: moderní britská literatura, základy lexikologie, praktický jazyk, vztahy mezi kulturami, základy didaktiky angličtiny.

Během studia jsou budoucí pedagogové povinni si zapsat nejméně 4 povinně volitelné předměty nad rámec studia v jednotlivých semestrech. Studium je zakončeno bakalářskou prací.

Student má možnost si prohloubit své získané znalosti během navazujícího magisterského oboru ve více specializovaném oboru. Magisterské studium trvá dva roky a je zakončeno diplomovou prací. Získaný titul Mgr. je v České republice považován za dokončené vysokoškolské vzdělání.⁵⁸

Z informací uvedených výše vyplývá, že pedagogické vzdělání českého lektora je dlouhodobější, rozsáhlejší, s větším důrazem na všechny aspekty znalosti jazyka spolu s důrazem na umění vyučovat. Pedagogické vzdělání rodilého mluvčího zahrnuje nástin práce se studentem a techniky vyučování cizího jazyka. Je tedy zřejmý kvalitativní rozdíl mezi vzděláním českého a rodilého lektora.

6.2 Praxe obou typů lektorů

V návaznosti na vzdělání popsané v kapitole vzdělání lektorů bych chtěla pokračovat rozbořením praxe obou typů lektorů. Jak bylo již uvedeno, český lektor s pedagogickým vzděláním stráví přípravou na povolání lektora několik let na rozdíl od lektora rodilého.

Český lektor během svých studií absolvuje již v třetím a čtvrtém semestru bakalářského studia náslechovou i následnou odbornou praxi. Ve třetím ročníku jej čeká souvislá odborná praxe. Rodilý mluvčí absolvuje během své pedagogické přípravy zhruba 6 až 12 hodin praxe (liší se od poskytovatele), během kterých musí zvládnout praktické aspekty výuky skupin i jednotlivců, výuku obecné i odborné angličtiny. I zde je možné vnímat velký rozdíl mezi připraveností lektorů na výuku cizího jazyka.

V souvislosti s porovnáním českého a rodilého lektor je také třeba uvést, že čeští lektoři dosahují po ukončení studia delší praxe v oboru lektorství z důvodu motivace vykonávat toto povolání. Z mého pozorování v praxi vyplývá, že český lektor

⁵⁸ *Lektorství: Katedra anglického jazyka a literatury*. [online]. © 2009-2014 [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: <http://katedry.ped.muni.cz/anglictina/prospective-students/lektorstvi/>

si pozici vyučujícího vybírá jako své životní povolání, zatímco rodilý mluvčí ve většině případů považuje dobu, kdy vykonává toto povolání za omezenou a dočasnou. Ve většině případů se jedná o způsob obživy během cest po Evropě.

7. SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Jak bylo naznačeno v úvodu, v teoretické části jsem popsala současnou jazykovou politiku v Evropské unii i České republice. Vysvětlila jsem pozici českého občana a nutnost, aby se účastnil výuky anglického jazyka, stejně tak jako nutnost dosažení co nejvyšší možné úrovně v této dovednosti. Objasnila jsem vztah mezi vysokou úrovní znalostí anglického jazyka a kvalitou výuky. Vysvětlila jsem potřebu existence jazykových škol jako poskytovatele jazykové výuky v České republice a odkryla jsem principy jejich fungování. Zaměřila jsem se na hlavní účastníky výuky a vysvětlila úlohu každého z nich s ohledem na kvalitu služeb a zdůvodnila jsem své tvrzení, že lektor zaujímá jednu z nejdůležitějších rolí v procesu vzdělávání, ale také fakt, že ke kvalitní výuce zároveň přispívají ve velké míře také moderní metodické postupy a kvalitní učební materiály. Proto jsem zvláštní kapitolu věnovala lektorovi jako základnímu kameni každého jazykového kurzu a porovnávala jsem českého lektora s rodilým lektorem pocházejícím z USA z teoretického hlediska. V následující části bych ráda pokračovala praktickým zkoumáním oblastí kvality, které jsem si vybrala jako klíčové a potvrdila nebo naopak vyvrátila výsledek teoretické části, kdy na základě uvedených informací vyplývá, že český lektor by měl být vzhledem k uvedeným kritériím kvalitnější volbou při výběru jazykového kurzu v porovnání s rodilým lektorem z USA.

PRAKTICKÁ ČÁST

Tato část mé bakalářské práce si klade za úkol podpořit mé teoretické tvrzení uveřejněné v první části, a to že český lektor je v naprosté většině jazykových kurzů vhodnější volbou s ohledem na kvalitu výuky, a tím pádem i samotného jazykového kurzu než lektor rodilý. Jak bylo uvedeno v mé teoretické části, zaměřím se na kurzy anglického jazyka poskytované veřejnosti v produktivním věku prostřednictvím jazykových škol. Ve svém zkoumání se konkrétně zaměřím na tři oblasti definující kvalitu výuky ve spojitosti s osobou lektora, ve kterých se vždy budu soustředit na rozdíly mezi českým a rodilým lektorem.

V první oblasti se zaměřím a osobu lektora samotného, na jeho vzdělání a praxi a na průběh náboru a kritéria pro přijetí kvalitního lektora jazykovou školou. Výzkum budu provádět porovnáním profesních životopisů lektorů anglického jazyka vyučujících v českých jazykových školách. Jak tvrdím v úvodu a dokládám dále ve své práci, lektor je jednou z nejdůležitějších součástí každého jazykové kurzu. Proto se v této části výzkumu konkrétněji zabývám porovnáním obou typů lektorů z hlediska jejich vzdělání a praxe s cílem zjistit, která skupina je na své povolání lépe připravena, a který typ lektora má tedy lepší předpoklady poskytnout kvalitnější výuku.

Ve druhé výzkumné oblasti se zaměřím na zhodnocení kvality výkonu lektora v hodinách, tj. na jejich praktické používání metodiky výuky, a zároveň i na hodnocení kvality jejich výkonu ze strany jazykové školy. Jelikož ze strany státních institucí neprobíhá dostatečná kontrola kvality poskytovaných služeb soukromými jazykovými školami, je tato kontrola z velké části v rukou škol samotných. Asociace sdružujících tyto organizace si kladou za jeden ze svých hlavních úkolů nastavení kritérií kvality. Výsledky inspekcí těchto asociací však nejsou volně dostupné, proto jsem se rozhodla využít k porovnání kvality jiný nástroj, kterým je neohlášené hospitace. Jde o formu monitorování kvality uvnitř jazykových škol, kdy je získání přehledu o aktuální situaci poměrně rychlé a vypovídající. K porovnání kvality výuky u obou typů lektorů tedy používám tento nástroj. Porovnávám reporty z nehlášených hospitací na hodinách výuky anglického jazyka u obou typů lektorů, kdy se soustředím na oblasti definované v teoretické části jako klíčové v otázce kvality výuky anglického jazyka. Tím jsou: schopnost vést hodinu, lektorské dovednosti, průběh lekce dle metodických standardů.

Ve třetí a poslední oblasti mého výzkumu se budu zabývat hodnocením výkonu lektorů ze strany samotných studentů. Předpokládám, že spokojený student v roli zákazníka je důležitým ukazatelem kvality lektora, a tudíž i kvality samotného kurzu,

jelikož spokojenost je ekvivalentem pozitivně motivovaného a lépe spolupracujícího studenta, který dosahuje lepších výsledků.

Data použitá v praktické části této práce pochází ze zdrojů Jazykové školy Presto. Tuto školu jsem zvolila z důvodu splnění všech kvalitativních kritérií popisovaných v první části mé práce.⁵⁹ Ta působí na trhu od roku 2001. Klade velký důraz na kvalitu poskytovaných služeb, což dokazuje získáním certifikace ISO 9001:2008 a od roku 2010 je také certifikovaným členem Asociace jazykových škol a agentur AJŠA. Je tudíž vázána Kodexem kvality, který asociace AJŠA propaguje jako jeden ze základních pilířů své filosofie. Jazyková škola Presto respektuje tato pravidla a soustředí se na doporučené oblasti zaručující kvalitu výuky. Hlavní důraz klade na odborný nábor kvalifikovaných lektorů, silné metodické zázemí a nejnovější výukové materiály. Jako nástroje kontroly kvality používá proklientský přístup a neustálý kontakt se zákazníkem, které zajišťuje oddělení CRM (Customer Relation Management), neplánované hospitace na hodinách svých lektorů ve spolupráci s metodickým oddělením složeným z odborníku s mnohaletou praxí v lektorství, průběžným testováním studijních výsledků všech studentů a v neposlední řadě zjišťováním spokojenosti svých zákazníků pomocí dotazníků spokojenosti. Jelikož jsem v této společnosti absolvovala svou odbornou praxi v druhém i třetí ročníku svého bakalářského studia, měla jsem možnost sledovat fungování školy a načerpat potřebné informace k zpracování praktické části mé bakalářské práce. Své zkoumání jsem zaměřila na kurzy anglického jazyka poskytované touto organizací. Jde o kurzy určené studentům s dokončeným formálním vzděláním, kteří si prostřednictvím kurzů anglického jazyka udržují, případně rozšiřují své jazykové znalosti. Kurzy spadají svým konceptem do dalšího profesního ale také zájmového vzdělávání s ohledem na motivaci studenta.

⁵⁹Řídí se dle stanov asociace AJŠA, klade důraz na kvalitního lektora, komunikativní výuky anglického jazyka a odpovídající výukové materiály.

8. PRAKTICKÉ PODLOŽENÍ TEORETICKÝCH TVRZENÍ V PRVNÍ ČÁSTI

Za hlavní kritéria kvality výuky anglického jazyka považuji osobu lektora s odpovídajícím vzděláním, používajícího v současné době velmi propagovanou komunikativní metodu výuky za pomoci materiálů a podpůrných prostředků k zefektivnění výuky. Na tyto oblasti se podívám jednotlivě s ohledem na rozlišení kvalit českého lektora a rodilého mluvčí z USA s tím, že zohledním další důležitý ukazatel kvality, kterým je názor studenta jako zákazníka.

8.1 Porovnání životopisů lektorů z hlediska vzdělání a praxe

Jak vysvětluji v kapitole 6 teoretické části této práce, je několik klíčových oblastí, které specifikují kvalitního lektora jako určující článek úrovně kvality jazykového kurzu. Kromě vzdělání a praxe jde o osobnost, motivaci i další seberozvoj. Já jsem se rozhodla zkoumat dvě objektivně měřitelné hlediska, kterými jsou vzdělání a praxe.

Pro porovnání kvality pedagogického vzdělání u českého a rodilého lektora jsem zvolila životopisy lektorů působících na pozicích lektorů anglického jazyka v Jazykové škole Presto, ale také v jiných jazykových školách v Praze. Šlo o náhodný výběr tří životopisů českého a tří životopisů rodilého lektora s tím, že jediným kritériem byla alespoň dvouletá praxe v oboru lektora jazykového kurzu. Zaměřila jsem se na srovnání vzdělání a praxe v souvislosti s vykonávaným povoláním lektora.

Typ lektora	Vzdělání	Praxe (roky)
Český lektor 1	Pedagogická fakulta obor : učitelství cizích jazyků pro základní školy – angličtina, Titul Bc.	18
Český lektor 2	Filozoficko-přírodovědecká fakulta, obor Angličtina, Němčina, Titul. Bc.	2
Český lektor 3	Filozofická fakulta, obor Anglická – česká filologie, Titul Mgr.	3
Rodilý mluvčí 1	TESOL/TEFL Certificate	7
Rodilý mluvčí 2	TEFL Certificate	4
Rodilý mluvčí 3	TEFL Certificate	4

Tabulka 1: Porovnání vzdělání lektorů anglického jazyka

Výsledky zkoumání

Lektoři vyučující na českých jazykových školách musí splňovat určitá vzdělanostní kritéria spolu s praxí v oboru. V průběhu této práce jsem několikrát zmínila spojitost vzdělaného lektora s kvalitním lektorem. Jak je z mého výzkumu zřejmé, všechny zkoumané profily odpovídají kritériím pro nábor lektora jazykové školy dle stanov asociace AJŠA a jsou tedy způsobilí pro výuku anglického jazyka.

S ohledem na obsah pedagogického vzdělání je zřejmé, že všichni tři zkoumaní čeští lektoři prošli minimálně třemi až pěti lety studia anglického jazyka se zaměřením na schopnost tento jazyk dále předávat. U všech tří rodilých lektorů je splněna povinnost pedagogického minima formou TEFL/TESOL certifikátu. Jak jsem již popisovala v teoretické části, ten probíhá 4 týdny s obsahem 100 až 130 vyučovacích hodin. Z tohoto úhlu pohledu je tedy český lektor kvalitněji vybaven pro výuku studentů než rodilý mluvčí.

To dokazuje nejen rozdílná délka studia, která u českého lektora mnohonásobně přesahuje studium lektora rodilého, ale také délka praxe zakomponovaná do studia obou lektorů. Délka následné praxe se odvíjí od mnoha oblastí. Jedním z nich je motivace lektora cizího jazyka, kdy český lektor si ve většině případů učitelství zvolil jako své životní povolání, přičemž rodilý mluvčí z USA využívá povolání lektora jako způsob obživy během svých cest po Evropě. Tento fakt je také lehce vypozerovatelný z životopisů všech tří rodilých lektorů.

8.2 Porovnání výsledků z hospitací obou typů lektorů jako odkaz na kontrolu kvality

Neohlášené hospitace během výuky cizího jazyka jsou jedním z vnitřních nástrojů kontroly kvality výuky hojně využívaných jazykovými školami. Hospitace jsou plánovány a uskutečňovány členy metodických oddělení jazykových škol s cílem ověřit, zda lektoři dodržují pravidla určená jazykovou školou ve spolupráci s asociací, jejíž je škola členem. Cílem je poskytnout svým zákazníkům kurzy co nejvyšší kvality a tím si udržet konkurenceschopnost na trhu.

Pro porovnání kvality obou typů lektorů jsem použila reporty neohlášených hospitací na hodinách anglického jazyka. Podrobně jsem prozkoumala tři náhodně vybrané reporty z hospitací na hodinách českého lektora a stejný počet reportů z hospitací na hodinách rodilého mluvčího. Jediným kritériem výběru byla jako u hodnocení životopisu délka praxe alespoň dva roky.

Metodické oddělení hodnotí tři základní oblasti: vedení hodiny s ohledem na schopnosti lektora, dovednosti a průběh hodiny z metodického hlediska.

Záznam o průběhu hospitace se skládá z následujících částí:

- Administrativní popis kurzu (lektor, jméno hospitujícího, čas a místo kurzu, úroveň a počet studentů, den hospitace atd.).
- Téma hodiny,
- Záznam hodiny – podrobný popis průběhu lekce,
- Hodnocení vedení hodiny – hodnotí se atmosféra, načasování aktivit, interakce mezi studenty a lektorem,
- Hodnocení dovedností – hodnotí se připravenost lektora, jazyk a způsob výuky,
- Hodnocení průběhu hodiny – hodnotí se cíle a koherence hodiny, použité aktivity, zapojení stylů výuky, zpětná vazba a opravování chyb studentů,
- Celkové hodnocení hodiny – součástí je zpětná vazba pro lektora, vyzdvižení silných stránek, návrhy na zlepšení,

Český lektor	+ hodnocení	- hodnocení	známka
Lektor č. 1	<ul style="list-style-type: none"> • jasný cíl hodiny s použitím komunikativní metody • důsledné a efektivní opravování chyb • úžasná atmosféra v hodině 	<ul style="list-style-type: none"> • časté používání českého jazyka • málo interakce mezi studenty • málo času na aktivity studentů 	1
Lektor č. 2	<ul style="list-style-type: none"> • příjemná atmosféra • práce se slovní zásobou • ucelenost hodiny 	<ul style="list-style-type: none"> • nejasný cíl hodiny • nejasnost instrukcí • nedostatečné opravování chyb a zpětná vazba 	3
Lektor č. 3	<ul style="list-style-type: none"> • jasný cíl hodiny • rozvíjení slovní zásoby na dané téma • příjemná atmosféra a přiměřená motivace studentů 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatečné opravování chyb • zapojování lektora do aktivit • používání českého jazyka 	3

Tabulka 2: Porovnání výsledků hospitací u českého lektora

Rodilý lektor USA	+ hodnocení	- hodnocení	známka
Lektor č. 1	<ul style="list-style-type: none"> důsledné opravování chyb zapojení principů komunikativní metody používání rozmanitých materiálů střídání aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> různé způsoby opravování chyb nedostatečné zaměření na gramatiku nedostatečné zapojení studentů do výuky 	2
Lektor č. 2	<ul style="list-style-type: none"> přátelská atmosféra zapojení studentů do výuky používání rozmanitých materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatečná zpětná vazba málo zřejmý cíl jednotlivých aktivit způsob opravování chyb 	3
Lektor č. 3	<ul style="list-style-type: none"> přípravenost hodiny práce se slovní zásobou individuální práce studentů 	<ul style="list-style-type: none"> nejasný cíl hodiny opravování chyb a zpětná vazba lepší zapojení studentů do výuky 	3

Tabulka 3: Porovnání výsledků hospitací u rodilého lektora

Výsledky zkoumání

Z reportů hospitací je zřejmé, že metodické oddělení Jazykové školy Presto dbá na dodržování všech oblastí kvality výuky jazyka. Můžeme pozorovat důraz kladený na práci se studentem a jeho efektivní výuku s ohledem na co nejvyšší možné zapojení do průběhu lekce.

Výsledné známky hodnocení udělené metodickým oddělením jsou u českého lektora 1, 3, 3. U rodilého lektora jsou udělené známky 2, 3, 3. Známkování je dle stejného principu jako ve škole.

U českého lektora je metodiky vyzdvihována schopnost navodit správnou motivační atmosféru, naladit studenty a spolupracovat s nimi. Na druhé straně je jim však vytýkáno nadměrné používání mateřského jazyka. U rodilých lektorů je chválena rozmanitost aktivit a materiálů, v návrzích na zlepšení se objevuje nejasnost cíle a nejednotnost hodiny. Z výsledků je také patrné, že oba typy lektorů dokáží zapojovat prvky komunikativní metody do výuky a dbají na co největší zapojení studenta tak, aby vyjadřování v cílovém jazyce bylo co nejpřirozenější.

8.3 Porovnání výsledků dotazníků spokojenosti studentů jako zákazníků

Dotazníky spokojenosti jsem zvolila jako doplňující kritérium hodnocení kvality lektora, kdy mají studenti v rámci výuky možnost vyjádřit svůj subjektivní názor s probíhajícím kurzem, tj. i s lektorem. I když nejde o názor odborníků, považuji jejich pohled za důležitý, jelikož jejich spokojenost je důležitým měřítkem kvality už z toho principu, že jsou studenti do výuky také finančně zainteresováni.

Dotazníky spokojenosti slouží jako ukazatel kvality výuky z pohledů studentů jako zákazníků. Škola jimi monitoruje subjektivní názor studentů na probíhající výuku. Dotazníky jsou sestaveny z otázek zaměřených na spokojenost s lektorem, s kurzem a jeho náplní a také na organizační stránku věci. Brala jsem v potaz výsledky ze zimního semestru školního roku 2013/2014. Zkoumání proběhlo v kurzech pro veřejnost, označované za semestrální a firemní.

Rozhodla pro svůj výzkum použít otázky týkající se pouze výuky:

- Máte pocit, že je lektor na lekcích připravený?
- Je atmosféra v hodinách příjemná?
- Je pro Vás výklad srozumitelný?
- Jste spokojeni s použitými materiály?
- Jsou zvolená témata zajímavá?
- Připadají Vám lekce zábavné?
- Máte dostatek příležitostí se zapojit do výuky?
- Máte pocit, že děláte pokrok?

Cílem dotazníkového šetření bylo získat pohled účastníků na kvalitu výuky. Položené otázky jsem vybrala záměrně tak, abych zjistila, jak hodnotí ze své pozice lektora a jeho schopnost učit cizí jazyk. Tomu odpovídaly otázky ohledně připravenosti lektora, atmosféře při hodinách, zábavnost výkladu. Dále jsem chtěla sledovat studentův zájem o nejnovější trendy ve výuce, jelikož lektori Jazykové školy Presto používají studijní materiály podporující komunikativní výuku cizího jazyka. Na tuto oblast byla zaměřena otázka ohledně spokojenosti s materiály a zábavnost témat. Posledními dvěma dotazy jsem měla záměr sledovat jejich osobní pocit ze studia a sebehodnocení ve formě pokroku. Proto jsem vyhodnotila také otázky týkající se zapojení do výuky a očekávaného pokroku. To vše jsem rozdělila do dvou kategorií. Na kurzy vyučované českým lektorem a rodilým mluvčím.

Dotazníky vyplňovali studenti s pokročilostí od A2 až C1 Společného evropského referenčního rámce navštěvující kurzy v rámci dalšího profesního a zájmového vzdělávání. V Jazykové škole Presto jsou tyto kurzy označovány jako kurzy semestrální a firemní. Rozlišila jsem kurzy s českým a rodilým lektorem tak, aby bylo možné následné porovnání výsledků. Vybrala jsem náhodným výběrem kurzy s třemi českým a kurzy s třemi rodilými mluvčími. Vyhodnoceny byly odpovědi celkem 169 studentů veřejnostních i firemních kurzů anglického jazyka. Studenti měli za úkol lektory ohodnotit pomocí známek od 1 do 5 jako ve škole. Data jsem zpracovala pomocí aritmetického průměru z udělených známek. Výsledné hodnoty jsem následně zaokrouhlila na jedno desetinné místo. Veškerá data pochází ze zimního semestru roku 2013.

Výsledky dotazníkového šetření:

Otázka č.	Český lektor	Rodilý mluvčí
1.	1,2	1,2
2.	1,2	1,2
3.	1,3	1,3
4.	1,7	1,4
5.	1,3	1,4
6.	1,3	1,4
7.	1,1	1,2
8.	1,6	1,7

Tabulka 4: Porovnání dotazníků spokojenosti studentů

Výsledky zkoumání

Jak je vidět z tabulky č. 4, studenti ohodnotili své lektory velmi kladně. To dokazuje, že kvalita jazykové výuky v jazykové škole Presto je dle názoru studentů na velmi vysoké úrovni. Při bližším prozkoumání je zřejmé, že známky se výrazně neliší u českého a rodilého lektora. Dokonce můžeme sledovat, že připravenost lektora na výuku, atmosféru v hodině a srozumitelnost výkladu hodnotí studenti stejnou známkou u obou lektorů. Výsledek je v tomto případě u obou 1,2, 1,2 a 1,3. V používání komunikativní metody formou vhodných materiálů byl lépe ohodnocen rodilý mluvčí, i když se výsledek liší pouze o několik desetin. Rozdíl ve známkách je 1,7 pro českého a 1,4 pro rodilého lektora. Co se týká zapojení do výuky a sledování pokroku, v průměru lepších známek dosáhl český lektor před rodilým mluvčím. I zde platí, že

udělené známky 1,1 a 1,2 u otázky ohledně zapojení do výuky a 1,6 a 1,7 u otázky zjišťující pocit pokroku studentů, jsou velmi vyrovnané.

Z dotazníkového šetření je tedy zřejmé, že studenti nevnímají výrazný rozdíl mezi českým a rodilým lektorem a poskytovanou kvalitou výuky. Poskytované služby hodnotí vesměs kladně.

9. PRAKTICKÁ UKÁZKA OBSAZOVANOSTI KURZŮ ANGLICKÉHO JAZYKA DLE ÚROVNĚ A ZAMĚŘENÍ

V rámci zkoumání kvality jazykových kurzů organizovaných jazykovými školami v České republice uvádím také praktický příklad toho, jak se jazykové školy staví k otázce kvality z hlediska obsazovanosti kurzů českým nebo rodilým lektorem dle dosažené úrovně znalostí a obsahu kurzu tak, aby student získal během studia co nejkvalitnější vzdělání v oblasti anglického jazyka.

Jak probíhá praxe v českých jazykových školách, demonstuji sondou napříč trhem s veřejnými jazykovými kurzy. Zvolila jsem tři velké jazykové školy působící v České republice s tím, že jsem se zaměřila na kurzy vypsané pro veřejnost v letním semestru školního roku 2013/2014.

Zohlednila jsem tři druhy kurzů anglického jazyka, a to výuku obecného anglického jazyka, obchodního anglického jazyka a konverzace v anglickém jazyce.

JIPKA

Jazyková škola JIPKA působí na několika místech v Praze, v Plzni, v Českých Budějovicích a v Rokycanech.

SPĚVÁČEK

Spěváček jazyková škola působí zejména v Praze a okolí. Je členem AJŠA, Asociace jazykových škol a agentur ČR.

James Cook

Jazyková škola James Cook působí v rámci České republiky a na Slovensku. Je členem AJŠA, Asociace jazykových škol a agentur ČR.

JIPKA

Výuka obecného anglického jazyka v ČR

A0	51 kurzů	český lektor
A1	30 kurzů	český lektor
A2	68 kurzů	český lektor
B1	36 kurzů	český lektor
B2	31 kurzů	8 český lektor, 23 rodilý mluvčí
C1	18 kurzů	2 český lektor, 16 rodilý mluvčí

Tabulka 5: JIPKA – kurzy obecné angličtiny

Výuka obchodního anglického jazyka v ČR

B1	7 kurzů	český lektor
B2	7 kurzů	2 český lektor, 5 rodilý mluvčí
C1	3 kurzy	rodilý mluvčí

Tabulka 6: JIPKA – kurzy obchodní angličtiny

Konverzace v anglickém jazyce

A2	21 kurzů	20 český lektor, 1 rodilý mluvčí,
B1	23 kurzů	1 český lektor, 22 rodilý mluvčí
B2	23 kurzů	1 český lektor, 22 rodilých mluvčí
C1	9 kurzů	9 rodilých mluvčí
C2	5 kurzů	5 rodilých mluvčí

Tabulka 7: JIPKA – kurzy anglické konverzace

SPĚVÁČEK

Výuka obecného anglického jazyka v ČR

A1	11 kurzů	český lektor
A2	6 kurzů	český lektor
B1	17 kurzů	český lektor
B1	6 kurzů	rodilý mluvčí
B2	6 kurzů	rodilý mluvčí
C1	2 kurzy	rodilý mluvčí

Tabulka 8: Spěváček – kurzy obecné angličtiny

Výuka obchodního anglického jazyka v ČR

B1	3 kurzy	rodilý lektor
----	---------	---------------

Tabulka 9: Spěváček – kurzy obchodní angličtiny

Konverzace v anglickém jazyce

B1	7 kurzů	český lektor
B2	7 kurzů	rodilý mluvčí

Tabulka 10: Spěváček – kurzy anglické konverzace

James Cook

Výuka obecného anglického jazyka v ČR

A0	5 kurzů	český lektor
A1	5 kurzů	český lektor
A2	6 kurzů	český lektor
B1	6 kurzů	1 český lektor, 5 rodilý mluvčí
B2	6 kurzů	2 český lektor, 4 rodilý mluvčí

Tabulka 11: James Cook - kurzy obecné angličtiny

Výuka obchodního anglického jazyka v ČR

B1	4 kurzy	2 český lektor, 2 rodilý mluvčí
B2	5 kurzů	3 český lektor, 2 rodilý mluvčí

Tabulka 12: James Cook - kurzy obchodní angličtiny

Konverzace v anglickém jazyce

B1	5 kurzů	2 český lektor, 3 rodilý mluvčí
B2	5 kurzů	2 český lektor, 3 rodilý mluvčí

Tabulka 13: James Cook - kurzy anglické konverzace

Výsledky zkoumání

Jazyková škola JIPKA vypsala pro letní semestr školního roku 2013/2014 celkem 301 kurzů anglického jazyka s tím, že 226 kurzů bude vyučováno českým lektorem a 75 rodilým mluvčím.

Jazyková škola SPĚVÁČEK nabízí svým zákazníkům v letním semestru školního roku 2013/2014 65 kurzů anglického jazyka. Český lektor bude vyučovat ve 41 kurzech, rodilý mluvčí ve 24 kurzech.

James Cook v letním semestru roku 2013/2014 nabízí 47 kurzů anglického jazyka. Z tohoto počtu bude 28 kurzů vyučovat český lektor a zbylých 10 rodilý mluvčí.

U všech zkoumaných škol bylo zjištěno, že nadpoloviční většinu kurzů bude v případě naplnění kapacity kurzu vyučovat český lektor. Při zvážení situace se zaměřením na typ kurzu, je zřejmé, že všechny tři školy v kurzech s výukou obecné angličtiny obsazují rodilého mluvčí až při dosažené úrovni B1, případně B2. Začátečnické a mírně pokročilé úrovně jsou vždy obsazeny českým lektorem. Škola JIPKA a James Cook obsazují českého lektora i při úrovních B2 a C1. V kurzech s výukou obchodní angličtiny je s mírnou převahou obsazován český lektor. V kurzech

anglické konverzace jsou obsazováni jak čeští tak rodilí lektoři. Rodilý mluvčí je v tomto typu kurzu obsazován přednostně.

Domnívám se, že tento závěr dokazuje, že jazykové školy jsou si vědomy silných i slabých stránek českého a rodilého lektora a snaží se obsazení přizpůsobit pokročilosti studentů, obsahu kurzu i schopnostem lektora dle jeho původu, dosaženého vzdělání a praxe. Je zde jasně znázorněn fakt, že kvalitní český lektor je schopen vyučovat všechny pokročilosti ve všech typech kurzů. Přesto je preferován rodilý mluvčí v kurzech odborných nebo při vyšších úrovních znalosti jazyka, kde se již zaměřuje na rozšiřování získané úrovně a je kladen větší důraz na výslovnost a přízvuk. Rodilý mluvčí je tedy upřednostňován v kurzech s vyšší vstupní pokročilostí studentů. Z tohoto zkoumání vyplývá, že i v případě, že je český a rodilý lektor stejně kvalitní co se týká schopnosti výuky, tak českého lektora lze obsadit do všech úrovní kurzů anglického jazyka, přičemž u rodilého mluvčího toto pravidlo neplatí. Ten je schopen vyučovat svůj rodný jazyk až od vyšší pokročilosti studenta.

Shrnutí výzkumu

V praktické části jsem se zabývala třemi ukazateli kvality výuky cizích jazyků organizovaných soukromými jazykovými školami v České republice se zaměřením na českého a rodilého lektora z USA. Soustředila jsem se na kvalitu v oblasti dosaženého vzdělání obou typů lektorů vyučujících kurzy anglického jazyka, výsledky hospitací na hodinách těchto lektorů a vyhodnotila jsem dotazníky spokojenosti studentů. Během celého zkoumání jsem brala v potaz lektora s minimálně dvouletou praxí v oboru lektorství s ohledem na poskytovanou výuku studentovi, který přichází do soukromé jazykové školy z důvodu udržení nebo zlepšení své jazykové vybavenosti.

Zkoumání odkrylo rozdílné vzdělání lektorů anglického jazyka působících v českých jazykových školách, kdy český lektor ve většině případů cizí jazyk a jeho výuku vystudoval a tudíž je lépe teoreticky připraven na toto povolání. Rodilý mluvčí v rámci získání certifikátu TEFL absolvuje několik týdnů pedagogického vzdělání, které je v porovnání se vzděláním českého lektora nerovnocené. Podobná situace nastává při zkoumání praxe obou typů lektorů, kdy český lektor absolvuje náslechovou i odbornou praxi pod vedením zkušených pedagogů již v rámci studia, na rozdíl od rodilého mluvčího, který absolvuje pouze zkrácenou verzi během přípravného kurzu k získání certifikátu TEFL.

Při zkoumání druhého ukazatele jsem se soustředila na formu vnitřní kontroly kvality pomocí hospitací. Tyto výsledky však neprokázaly markantní rozdíl mezi kvalitou výuky českého a rodilého lektora. U českého lektora byla zaznamenána větší organizovanost a ucelenost hodiny, u rodilého lektora se zase projevila větší kreativita v používaných materiálech a aktivitách. Slabinou českého lektora je používání rodného jazyka, přičemž tento jev nehrozí v hodinách s rodilým mluvčím, který český jazyk neovládá. Rodilý mluvčí však v některých případech může postrádat organizovanost českého lektora, který má lepší teoretickou znalost struktury hodin načerpanou během studií. Výsledné známky udělené metodickým oddělením u českého lektora 1, 3, 3 a u rodilého mluvčího 2, 3, 3 také nepoukazují na propastný rozdíl mezi kvalitou výuky vedenou českým a rodilým lektorem.

Stejně tak výsledky dotazníků spokojenosti ze strany studentů neprokázaly výrazný rozdíl mezi oběma typy lektorů. Studenti hodnotili probíhající lekce z hlediska pedagogických schopností lektora, využívání komunikativních metod výuky a celkové efektivity výuky spojené s pokrokem v nabytých znalostech. Ve všech těchto oblastech byl zaznamenán pouze velmi malý rozdíl v udělených známkách.

Domnívám se, že výsledky zkoumání mají úzkou souvislost s obsazováním lektorů obou typů do kurzů anglického jazyka podle vstupní úrovně studentů tak, jak je nastíněno v kapitole Praktická ukázka obsazovanosti kurzů lektory podle úrovně a zaměření. Tím, že si jazykové školy uvědomují silné a slabé stránky obou typů lektorů a podle toho obsazují kurzy lektorem daného původu, je zajištěno, že výuka studenta bude vedena s ohledem na jeho dosaženou pokročilost. Student má tedy také možnost využít výhod obou typů lektora, kdy je v začátečnických úrovních prospěšné, pokud studenta vede český lektor, který mluví jeho rodným jazykem, přičemž rodilý mluvčí má větší přidanou hodnotu pro pokročilejšího studenta, případně studenta zaměřeného na specifickou oblast anglického jazyka.

Finální závěr této práce je tedy takový, že porovnat českého a rodilého mluvčího z pohledu kvality výuky není možné, jelikož oba typy lektorů mají své silné a slabé stránky a jsou vhodné pro určitý typ kurzů, potažmo studentů.

10. DOPORUČENÍ VEŘEJNOSTI

Na základě výsledků zkoumání, kdy bylo zjištěno, že kvalitní výuku může zajišťovat jak český tak rodilý lektor v případě správného obsazení dle pokročilosti a zaměření kurzu. Na základě tohoto zjištění bych se nyní ráda zaměřila na slíbené doporučení veřejnosti, jak nejlépe postupovat při výběru vzdělávací instituce, přesněji při řešení volby jazykového kurzu. Na základě teoretických zjištění a praktických důkazů bych ráda v následující kapitole shrnula oblasti, na které by se měl student (zákazník) zaměřit tak, aby jeho volba byla nejen kvalitní z hlediska poskytovaných služeb, ale aby se zároveň jednalo o správnou volbu pro něj samotného, a to základě dosažené úrovně a očekávání, které by mu měl kurz cizího jazyka přinést.

10.1 Kritéria výběru poskytovatele výuky cizího jazyka

Odvodila jsem několik kritérií, která by mohla být nápomocná studentům při výběru vhodného jazykového kurzu v jazykové škole.

- Členství instituce v asociaci dohlížející na kvalitu výuky

Ať už student vybírá z nabídky škol na internetu, dá na doporučení známých, studuje v rámci firemních benefitů, nebo chce pokračovat ve výuce se školou, kterou zná z minulosti, doporučuje se ověření filosofie školy. Tzn. jakými pravidly se škola řídí, s jakými spolupracuje lektory, jaké používá výukové metody a materiály atd. Na mnohé tyto otázky odpoví skutečnost, že je škola členem asociace sdružující jazykové školy. V České republice jsou nejvýznamnější AJŠA a ACERT. V případě, že je studentem vybraná škola členem jedné z těchto asociací, je velmi pravděpodobné, že se řídí jejich stanovami, a tudíž je dohlíženo jak na kvalitu lektorského sboru tak na metodiku spolu s výukovými materiály. Tyto asociace pravidelně kontrolují dodržování předepsaných hodnot kvality.

- Obsazení lektora dle studentovy úrovně

Student by měl při výběru kurzu zvážit své dosavadní znalosti, dosaženou úroveň a zamyslet se nad očekávaným přínosem. Měl by následovat rady jazykových škol a podstoupit vstupní testování, které objektivně zhodnotí jeho situaci a doporučí vhodný kurz. Tento test zpravidla netrvá déle než několik minut, ale výsledek je vypovídající. V případě pochybností by se student neměl obávat obrátit se na školené zaměstnance jazykových škol s prosbou o bližší

informace a radu, která úroveň je pro něj ta nejvhodnější. Na základě potvrzené úrovně svých znalostí je řada zamyslet se nad volbou lektora. Všeobecně doporučuji zvolit výuku s rodilým mluvčím v případě, že studentova znalost dosahuje alespoň úrovně B1 Společného evropského referenčního rámce. Je však možné se přihlásit na kurz s českým lektorem při této i vyšší úrovni v případě preference studenta. Rodilý lektor se důrazněji doporučuje při úrovních B2 až C2, kdy se student, více než na gramatiku a správnost používání jazyka, soustřeďuje na výslovnost a plynulost komunikace.

- Používaná výuková metoda

Student by si měl před finální volbou školy ověřit výukovou metodu, kterou jazyková škola používá a ujasnit si, zda se jedná o formu výuky, která je mu blízká a splňuje jeho očekávání o výuce. Také je vhodné ověřit úspěšnost metody a neváhat navštívit ukázkovou hodinu dle své pokročilosti. Většina jazykových škol již tuto možnost nabízí. Opět v případě pochybností neváhat kontaktovat pracovníky jazykových škol s prosbou o individuální poradenství.

- Práce s materiály podporující efektivnost výuky

Studentovi doporučuji seznámit se s výukovými materiály, které používá jazyková škola jeho výběru. Je přínosné si osobně prohlédnout učebnu, ve které výuka probíhá, zhodnotit míru vybavení a informovat se o dalších výukových prostředcích. Student by se také měl zajímat o možnost e-learningu jako doplněk výukového programu, který je v této době hojně využívanou doplňkovou metodou výuky (probíhá online).

ZÁVĚR

Většina z nás se dnes bez alespoň základní znalosti anglického jazyka neobejde. Jelikož bylo už v úvodu vysvětleno, že se tato situace nejspíš v nejbližších letech nezmění, měli bychom se zaměřit na to, aby výuka anglického jazyka byla co nejefektivnější a rozšiřování znalostí v této oblasti nám usnadňovalo život. Tomu napomůžeme správným výběrem jazykového kurzu, který by se měl vyznačovat již mnohokrát v této práci skloňovanou kvalitou. Aby výuka anglického jazyka, ve které jsme finančně zainteresováni byla co nejkvalitnější, je třeba si vybrat instituci, která kvalitu svých služeb garantuje a dokáže svá tvrzení doložit. Ve své práci jsem se pokusila odhalit kritéria, která by při výběru jazykové školy měla být rozhodující. Za hlavní jsem označila lektora a porovnála výuky s českým i rodilým lektorem z USA, zdůraznila jsem důležitost vzdělání i praxe obou typů lektorů a následný náborový proces jako základní kámen kvalitní výuky. Zmapovala jsem nejnovější metody ve výuce cizích jazyků spolu s používanými materiály a jejich přínos českému studentovi. Nastínila jsem způsoby kontroly kvality poskytovaných služeb, a to jak z venčí, tak uvnitř těchto institucí. V praktické části práce jsem se soustředila na doložení svých tvrzení v teoretické části, kdy jsem se zaměřila na porovnání životopisů lektorů s ohledem na jejich vzdělání a praxi. Jako kontrolu kvality jsem zohlednila neplánované hospitace prováděné pravidelně jazykovými školami v rámci svých kurzů. Vzala jsem také v potaz subjektivní názor studenta jako zákazníka a jeho pohled na kvalitu vzdělávání, který studenti vyjádřili formou dotazníků spokojenosti. Nakonec jsem porovnála své poznatky s realitou v oblasti obsazování kurzů lektory dle původu s ohledem na studentovu pokročilost a zaměření kurzu.

Mým hlavním cílem bylo dokázat, zda a jaký je rozdíl v kvalitě výuky českého a rodilého lektora z USA. Zda je pravdivý názor, že český lektor je vždy kvalitnější volbou ve výuce anglického jazyka, nebo ten, který tvrdí, že rodilý lektor, který má anglický jazyk jako svůj mateřský je vždy přínosnější i co se kvality týká. V této práci bylo dokázáno, že existuje rozdíl mezi výukou s českým a rodilým lektorem. V teoretické i praktické části byl nastíněn fakt, že český lektor je na první pohled kvalitnější volbou z hlediska vzdělání a praxe v případě, že uvažujeme jeho připravenost na povolání lektora. Několikaleté studium na pedagogické nebo filosofické fakultě nemůže konkurovat kurzu spojenému se získáním TEFL certifikátu, který slouží jako pedagogické minimum většině rodilých lektorů působících v jazykových školách v České republice. Přesto se tento fakt neukázal jako stěžejní s ohledem na následnou

kvalitu poskytované výuky. Stejně tak motivace a tudíž i délka následné praxe lektorů českého původu je rozdílná od těch přicházejících z USA. Jak jsem již zmínila, český lektor si ve většině případů volí vyučování anglického jazyka jako své povolání, čemuž napovídá i zvolené studium, u lektorů z USA je tento případ výjimečný. Přesto ani zde při důkladnějším prozkoumání kvality výuky obou lektorů není zaznamenán výrazný rozdíl mezi poskytovanou službou. Výsledky hospitací ukazují, že zatímco český lektor je více organizovaný a jeho hodiny jsou lépe strukturované, rodilý mluvčí je o to kreativnější a dokáže lépe pracovat s materiály i aktivitami. Stejně tak dotazníky spokojenosti ukazují, že studenti nevidí výrazný rozdíl v kvalitě výuky obou lektorů. V použití komunikativní metody má dokonce rodilý lektor lehký náskok, zatímco český lektor je lépe hodnocen v otázkách dosaženého pokroku studentů. Jak ale výsledky ukazují, hodnocení obou lektorů jsou velmi vyrovnané. Otázkou zůstává zda jsou i studijní výsledky studentů v kurzech obou typů lektorů takto vyrovnané. Tuto oblast jsem ve své práci nezohlednila.⁶⁰

Zkoumání v teoretické i praktické části této práce ukazuje, že český i rodilý lektor mají ve výuce jazyků své místo a jsou pro studenty určité pokročilosti přidanou hodnotou. Zkoumání dále ukázalo, že velkou roli totiž hraje obsazovaná kurzů tak, aby bylo využito silných stránek obou typů lektorů v kurzech dle pokročilosti a zaměření. Je pravdou, že kvalitní český lektor, i když je využíván spíše při nižších pokročilostech studentů, je schopen vyučovat všechny jazykové úrovně od A0 až po C2 Společného evropského referenčního rámce. Rodilý mluvčí stejnou schopnost nemá. Ten své uplatnění najde v kurzech s vyšší pokročilostí, kde již studenti očekávají jiný přístup než začátečníci. Bylo také zjištěno, že jazykové školy dokážou s touto realitou správně manipulovat a obsazovat lektory tak, aby bylo dosaženo maximální spokojenosti zákazníků s ohledem na kvalitu. Další oblastí zkoumání byla kvalita metodických postupů, kdy jsem se zaměřila na alternativní metody výuky s převládající komunikativní metodou. I zde bylo zjištěno, že jazykové školy dokáží držet krok s nejnovějšími trendy a zajistit kvalitní výuku dle nejaktuálnějších pedagogických poznatků. Bylo zjištěno, že komunikativní metoda je hlavní užívanou metodou výuky v soukromých jazykových školách v České republice. To vše za podpory odpovídajících výukových materiálů.

Pokud tedy přemýšlíte o zakoupení jazykového kurzu u některé z českých jazykových škol, doporučuji zaměřit se na kritéria kvality při výběru poskytovatele výuky

⁶⁰ Bylo by zajímavé prozkoumat i toto hledisko v navazující magisterské práci

cizích jazyků, jak radím v závěru této práce. Zohlednit úroveň svých dosažených znalostí, utřídit si představy o kurzu jako takovém, ujasnit si výsledek, kterého byste chtěli dosáhnout a pozorně prozkoumat nabídku jazykových škol s ohledem na dané požadavky, které by měl jazykový kurz splňovat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

České zdroje:

CVRČEK, V. *Mluvnice současné češtiny, Jak se píše a jak mluví*. 2. vyd. Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1743-5.

CHODĚRA, R. *Didaktika cizích jazyků*. Academia, 2006. ISBN 80-200-1213-3.

FAJTON, H. *Cesta České republiky do Evropské unie. Centrum pro stadium demokracie*, 2004. ISBN 80-7325-045-4.

HÁJEK, HOFBAUER a PÁVKOVÁ, *Pedagogické ovlivňování volného času*. Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1.

JENÍKOVÁ a kolektiv, V. *Výuka cizích jazyků*. Grada publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3512-2.

Zahraniční zdroje:

Brown, H.D. *Principles of language learning and teaching*. 4th edition. Longman, 2000. ISBN 9780130178169.

HARMER J. *The Practice of English Language Teaching*. 4th edition, England: Pearson Education Limited, 2007. ISBN 978 1 405847728.

NUNAN D. *Language Teaching Methodology*. Prentice Hall, 1991, ISBN 978-0135214695.

RICHARDSON, J.C., ROGERS, T.S. *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge University Press, 2001. ISBN 978-0521008433.

UR, P. *A Course in Language Teaching*. Cambridge University Press, 1991. ISBN 978-1107684676.

Internetové zdroje:

Národní plan výuky cizích jazyků. [online] [cit. 2014-01-05].

Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/JT010NPvyukyCJnaNet.pdf>

MŠMT. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky*. [online] © 2013 – 2014 [cit. 2014-01-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>

NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky*. [online]. © 2011 – 2014 [cit. 2014-01-06]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/jazykove-vzdelavani-v-jazykove-skole>

NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Rámcový vzdělávací program*. [online] © 2011 – 2014 [cit. 2014-01-06]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/predskolni-vzdelavani>, <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/zakladni-vzdelavani>, <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/stredni-vzdelavani>

NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. [online]. © 2011 – 2014 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/kvalita-dalsiho-vzdelavani>

NÚV - Národní ústav pro vzdělávání. *Nástroje hodnocení kvality*. [online] © 2011 – 2014 [cit. 2014 -01-10]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/vzdelavani-v-cr/nastroje-hodnoceni-kvality-1>

Qfor.org [online]. © 2009 [cit. 2014-01-10].

Dostupné z: http://www.qfor.org/pourquoi_qfor.php?txtlang=tch

Ministerstvo vnitra České republiky. *CAF Kvalita ve veřejné správě*. [online]. © 2013 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.kvalitavs.cz/metody/caf/>

AJŠA Asociace jazykových škol a agentur ČR. [online]. © 2011 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.ajsa.cz/>

Stanovy, AJŠA Asociace jazykových škol a agentur ČR. [online] © 2011 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.ajsa.cz/o-ajsa/stanovy/>

Kodex kvality AJŠA. [online]. © 2011 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.ajsa.cz/o-ajsa/kodex-kvality/>

ACERT/Asociace certifikovaných jazykových škol. [online] [cit. 2014 -01-10]. Dostupné z: <http://acert.cz/acert/>

Jazyková škola Jipka. Metodika výuky. [online]. © Copyright 2012 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.jipka.cz/jazykova-skola/metodika-vyuky>

Skupinové jazykové kurzy. [online]. [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.jazykovka.info/jazykove-kurzy/>

Topinfo. Styl výuky. [online]. © 2012/2014 [cit. 2014-01-10]. Dostupné z: <http://www.presto-skola.cz/cz/styl-vyuky-firemni>

Lektorství: Katedra anglického jazyka a literatury. [online]. © 2009-2014 [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: <http://katedry.ped.muni.cz/anglictina/prospective-students/lektorstvi/>

Seznam ostatních zdrojů

JEŽKOVÁ, V. 11. konference ČAPV – *Sociální a kulturní souvislosti výchovy a vzdělávání*

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Porovnání vzdělání lektorů anglického jazyka	47
Tabulka 2: Porovnání výsledků hospitací u českého lektora	49
Tabulka 3: Porovnání výsledků hospitací u rodilého lektora	50
Tabulka 4: Porovnání dotazníků spokojenosti studentů.....	52
Tabulka 5: JIPKA – kurzy obecné angličtiny	54
Tabulka 6: JIPKA – kurzy obchodní angličtiny	55
Tabulka 7: JIPKA – kurzy anglické konverzace	55
Tabulka 8: Spěváček – kurzy obecné angličtiny	55
Tabulka 9: Spěváček – kurzy obchodní angličtiny	55
Tabulka 10: Spěváček – kurzy anglické konverzace	55
Tabulka 11: James Cook - kurzy obecné angličtiny.....	56
Tabulka 12: James Cook - kurzy obchodní angličtiny.....	56
Tabulka 13: James Cook - kurzy anglické konverzace	56

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník spokojenosti studentů	I
Příloha B – Životopis českého lektora č. 1	II
Příloha C – Životopis českého lektora č. 2.....	III
Příloha D – Životopis českého lektora č. 3.....	IV
Příloha E – Životopis rodilého lektora č. 1.....	V
Příloha F – Životopis rodilého lektora č. 2.....	VI
Příloha G – Životopis rodilého lektora č. 3	VII
Příloha H – Hospitace českého lektora č. 1	VIII
Příloha CH – Hospitace českého lektora č. 2.....	IX
Příloha I – Hospitace českého lektora č. 3.....	XIV
Příloha J – Hospitace rodilého lektora č. 1.....	XVI
Příloha K – Hospitace rodilého lektora č. 2.....	XVII
Příloha L – Hospitace rodilého lektora č. 3	XIX

DOTAZNÍK SPOKOJENOSTI S VÝUKOU - LISTOPAD 2013

Vážení studenti, protože je naším hlavním cílem Vaše maximální spokojenost, dovoluujeme si Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Smajlíky jsou ekvivalentem známek.

Jméno studenta:	
Jazyk:	
Den a čas konání kurzu:	
Číslo kurzu:	
Název společnosti:	
Jméno lektora:	

1. Zhodnot'te Vašeho lektora dle následujících kritérií:

1.1. Máte pocit, že je lektor na lekcích připravený?

1.2. Je atmosféra v hodinách příjemná?

1.3. Je pro Vás výklad lektora srozumitelný?

2. Zhodnot'te kvalitu výuky:

2.1. Jste spokojeni s používanými materiály?

2.2. Jsou zvolená témata zajímavá?

2.3. Připadají Vám lekce zábavné?

2.4. Máte dostatek příležitostí aktivně se zapojit do lekce?

Lektor CR 1

Datum narození:

██████████

Stav:

Vdaná

Kvalifikace a zkušenosti:

Výuka anglického jazyka ve větších kolektivech (školy), menších kolektivech (jazykové kursy ve firmách) a individuální lektorství.

Praxe:

- 9/1996 – 7/1998 – výuka jazyka na Základní škole s rozšířenou výukou jazyků a estetické výchovy, Praha 6, nám. Svobody
- 1998 – 1999 – výuka angličtiny na živnostenský list (Jazykový klub, Elephant school)
- 9/1999 – 7/2001 – výuka anglického jazyka na Fakultní základní škole Pedagogické fakulty UK, Praha 13, Mezi Školami
- 9/2002 – 6/2003 – výuka anglického jazyka na Střední obchodní akademii s.r.o., Praha 5 – Stodůlky, ulice Kuncova
- 06/2003 – 06/2006 – jazykový lektor ve společnosti ULRYCH - Prague language studio
- 06/2006 – mateřská dovolená, individuální výuka anglického jazyka

Jazykové znalosti:

Angličtina – velmi pokročilý stupeň, státní zkouška. V roce 1992 a 1995 celkem 6 měsíců au pair ve Velké Británii

Francouzština – pokročilý stupeň

2000 – 2001 2 semestry jazykového kursu Linqua Viva Praha

10/2001 – 11/2001 au pair a studium francouzského jazyka v Alliance France Bordeaux

12/2001 – 6/2002 au pair a studium francouzštiny na soukromé škole PERL v Paříži

2005 2 semestry jazykového kursu ve Francouzském institutu v Praze

Vzdělání

- ZŠ Prachatice – 1981 – 1989

- Gymnázium Prachatice 1989 - 1993

- Jihočeská univerzita České Budějovice - Pedagogická fakulta

obor : učitelství cizích jazyků pro základní

školy - angličtina

rok promoce : 1996

Lektor CR 2

ŽIVOTOPIS

Osobní údaje

Datum a místo narození	1987-05-05 Přerov
Státní příslušnost	ČR
Národnost	česká
Rodinný stav	svobodná

Vzdělání

1993-09-01 – 2002-06-30	Základní škola s rozšířenou výukou cizích jazyků Přerov
2002-09-01 – 2006-06-30	Soukromá střední odborná škola Živnostenská Přerov, obor Veřejná správa
2008-07-25 – 2012-02-10	Slezská univerzita v Opavě, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, obor Angličtina+Němčina (Filologie)

Zkoušky

2006-05-23	maturita s vyznamenáním
2005-08-25	řidičský průkaz sk. B
2012-02-10	Státní závěrečná zkouška (Bc.)

Praxe

2004-09-01 – 2006-06-30	Městský úřad Přerov (Živnostenský úřad, Správní úřad, Dopravní úřad, Finanční úřad, Kancelář starosty)
2006-07-01 – 2006-09-10	cestovní kancelář S-Guide Brno
2008-10-01 – 2008-12-31	Vzdělávací centrum KLÍČ Opava
2009-09-01 – 2011-01-31	Hello language centre, s.r.o. Opava
2010-08-01 – 2011-07-31	Siemens s.r.o. Ostrava, Global Shared Services (GSS), oddělení Corporate Master Data, Pracovní pozice: administrátor dat Popis pracovní činnosti: správa dat v databázi dodavatelů a odběratelů, podpora zákazníků v Německu a jiných zemích
2011-10-17 – dosud	Vzdělávací centrum AZ SMART, s.r.o. Praha ↓ A1, A2, B1, FCE + NS (B1)

STRUKTUROVANÝ ŽIVOTOPIS LEKTORA

JMÉNO LEKTORA	Lektor CR 3
TITUL	Mgr.
DATUM NAROZENÍ	
VYUČOVANÉ JAZYKY	Anglický

VZDĚLÁNÍ V OBLASTI JAZYKOVÉ A PEDAGOGICKÉ	
2008 - 2011	Anglická - Česká filologie, <i>Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci</i> (navazující magisterské studium)
2009-2010	Roční studijní pobyt, <i>Spelman College</i> , Atlanta, Georgia, USA, stipendijní program Charlese Merrilla
Leden - červen 2009	Semestrální studijní pobyt, <i>Karl-Franzens Universität</i> , Graz, Rakousko, výměnný pobyt v rámci programu Erasmus
2005 - 2008	Anglická - Česká filologie, <i>Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci</i>

PROFESIONÁLNÍ PRAXE V OBLASTI JAZYKOVÉ VÝUKY	
2011 - současnost	Jazyková škola Presto - výuka firemních kurzů
srpen - únor 2011	Lektorka anglického jazyka, Mírně pokročilí a středně pokročilí, <i>Jazyková škola Miramare</i> , Olomouc
září - květen 2010	Lektorka anglického jazyka, firemní výuka, individuální lekce, <i>Jazyková škola Academia</i> , Olomouc
2008	Soukromé doučování angličtiny a češtiny pro cizince, Olomouc

REFERENCE	
Významní klienti	Česká exportní banka - výuka skupinových a individuálních kurzů Ministerstvo práce a sociálních věcí - výuka skupinových a individuálních kurzů Oxford University Press - výuka skupinových a individuálních kurzů
Ohodnocení studentů	Po celou dobu, co lektorka s naší jazykovou školou spolupracuje, si získává pozitivní ohlasy od studentů. Ti oceňují převážně její pečlivou přípravu na hodiny a přátelskou povahu.
Ohodnocení metodického oddělení	Lektorka je velmi aktivní a přátelská osoba, která svou energii a dobrou náladu přináší i do hodin. Na hodiny chodí připravená a studenti jsou při jejích hodinách aktivní.

Příloha E - Životopis rodilého lektora č. 1

Lektor USA 1

NATIONALITY: USA (*Czech Residence Permit*)

LANGUAGES:

- **English:** *Native Speaker*
- **French:** *Advanced*
- **Spanish:** *Upper-intermediate*

EMPLOYMENT EXPERIENCE

Technical work, Prague Playhouse; PRAGUE, CZECH REPUBLIC **2012 – Present**

- Work in several capacities for an English-language theatre group.
- Positions include **Puppeteer, Props-master** and **Set-builder**.

English Teacher, Cambridge Centre; PRAGUE, CZECH REPUBLIC **2012 – Present**

- Teach English to students of various ages and abilities. Classes include Cambridge exam preparation, business English and general English

English Teacher, Hibernia Language Institute; PRAGUE, CZECH REPUBLIC **2007 – Present**

- Teach English to students of various ages and abilities. Classes include Cambridge exam preparation, business English and general English
- Develop curriculum and teaching techniques for different students and groups

Other employers in PRAGUE, CZECH REPUBLIC: **2007 – Present**

- Bridges Jazykova Skola; Channel Crossing; Agentura ZK; Prague Stock Exchange
- Independent teaching work (**including French and Spanish**) by contract or with private students
- Proofreading for companies and professional translators

English Teacher ('lecteur'), Université de Franche-comté; BESANÇON, FRANCE **2005 – 2007**

- Taught English to university students of all levels
- Worked with professors to **develop classroom curriculum**
- **Proofread** documents for the university administration
- **Translated** articles for a university-affiliated arts review *Montagne Froide*

Halsbury Travel, Group Leader ; NOTTINGHAM, UK **2001 – 2005**

- Accompanier British sixth-form students (aged 16-18) on school trips to France
- Liaised with French companies employing the students in work placements

Game of Village, Director ; NEW BOSTON, NH, USA **1997 – 2003**

- **Directed** an **educational summer camp** for children aged 10-14 in New Hampshire
- Honed inter-personal **leadership** skills, as well as fun educational techniques

EDUCATION & TRAINING

TESOL Certificate

- International TEFL-TESOL of Prague; 2007

B.A. (Joint Honours) Modern Languages: French and Spanish

- Nottingham Trent University; 2005

ADDITIONAL EXPERIENCE and INTERESTS

- **Wide-ranging Theatre experience** from school, University, and professional theatre groups
 - Recently worked as stage-hand, set-builder, props-master and puppeteer for **Prague Playhouse**, and English-language theatre group in Prague, Czech Republic
- **Proofreading experience** at the University of Franche-Comté, as well as **translators** in the Czech Republic, the **Czech ministry of education, youth and sport**, and **Telematix**
- French–English bilateral **interpreting** experience; **Radio-Sud**, Besançon
- Wide-ranging theatre experience
- Ski instructing work whilst in school in New Hampshire (north-eastern United States)

Příloha F- Životopis rodilého lektora č. 2

Lektor USA 2

born April 1, 1986, Dallas, Texas USA
lives and works in Prague, Czech Republic

Education

2008 **Bachelor of Fine Arts, Magna Cum Laude**
Texas State University, San Marcos, Texas, U.S.A.
Studio Art, Drawing

Awards and Residencies

2013 -**Artist in Residence, Foundation OBRAS, Evoramonte, Portugal**
2011 -**Artist in Residence Fellowship, Seoul Artspace Geumcheon, Seoul, South Korea**
2010-11 -**Artist in Residence Fellowship, MeetFactory, Prague, Czech Republic**
2009 - **Best in Show Award, Visual Arts Society of Texas 125-Mile Juried Show**
- **Dallas Museum of Art Kimbrough Grant Award**
- **Vermont Studio Center, Brown Foundation Full Fellowship Award**
- **Hunting Art Prize Finalist, Houston, Texas**
2008 - **Best in Show Award, TSU all-student exhibition** juried by Steve Roden
- **Juror's Merit Award, TSU all-student exhibition** juried by David Rubin
- **Fine Arts and Communication Council of Scholars, Texas State University**
2007 - **Art and Design Departmental Scholarship, Texas State University**
2006 - **Austin Green Gate Competition Award,**
A grant to construct a temporary large-scale public gateway sculpture displayed in downtown Austin, Texas, USA.

Selected Exhibitions

*solo exhibition

2014 -*(forthcoming) *ArteFiera*, Bologna, Italy (Gallery BYCR, Milan, Italy)

2013 -**In the Thick of Thin Systems*, Gallery LaboExpo, Milan, Italy
-**In the Thick of Thin Systems*, Gallery Vernon, Prague, Czech Republic
-*TINA B. On the Rainbow*, Gallery GASK, Kutna Hora, Czech Republic
-*Salon Vernon*, Gallery Vernon, Prague, Czech Republic

2012 -*Contemporary Istanbul*, Turkey (Gallery Vernon, Prague, Czech Republic)
-*VOLTA8*, Basel, Switzerland
-**Sublimation Simulacrum*, Cohn Drennan Contemporary, Dallas, Texas
-**Cleansing Light*, Gallery Vernon Project, Prague, Czech Republic
-*The Edge of the Blade and the Stream on Either Side*, A Slender Gamut, Brooklyn New York

2011 -*Tong* ("Link"), The Haein Art Project, Haeinsa Temple, Korea
curated by Yu Yeon Kim
-*ArtFresh!* Seoul ArtSpace Geumcheon, Seoul, Korea

2010 -**Take Me With You*, MeetFactory, Prague, Czech Republic
-*The Ambiguous Object*, Pump Project, Austin, TX
-*TINA B.-The Prague Contemporary Art Festival*, Czech Center, Prague, Czech Republic
-*Here. There. & Beyond*. Dallas Contemporary, Dallas, Texas, USA
curated by Joan Davidow
-*Down Every Side Street – New Directions in Southwest Art*, Las Cruces Museum of Art,
Las Cruces, New Mexico, USA
-**Kit Reisch: Indices*, Midwestern State University, Wichita Falls, Texas, USA

2009 -*Visual Arts Society of Texas 125-Mile Juried Show*, Denton, TX
Juried by Chris Bergquist Fulmer
-*Visual Arts Society of Texas 41st National Juried Show*, Denton, TX
Juried by Dan Piersol, chief curator, Mississippi Museum of Art
-*Hunting Art Prize Exhibition, Decorative Center, Houston, TX*
Juried by Kate Green, Chiyo Ishikawa, and Suzanne Folds McCullagh
-*Texas A&M Forsyth Gallery Regional Juried Exhibition*
Juried by Eric Hormell, Editor, Getty Research Institute, Los Angeles, CA
-*Baker Arts Center 11th National Juried Show, Liberal, KS*
Juried by Scott Shields, Curator, Crocker Museum of Art, Sacramento, CA

Lektor USA 3

Nationality: United States

EDUCATION AND CERTIFICATIONS

Master's Candidate, Charles University; Prague, Czech Republic

Geopolitical Studies, Faculty of Social Sciences; 2011-Present

TEFL Certificate, Madison Teacher Training Program; Wisconsin ESL Institute, WI, USA

130 hour certification program; June 2009

Bachelor of Arts in Politics, Ithaca College; Ithaca, NY, USA

cum laude; GPA 3.5/4.0; May 2009

Georgetown University; Washington, D.C., USA

Engelitcheff Institute on Comparative Political and Economic Systems

The Fund for American Studies; Summer 2008

School for International Training; Ghana, West Africa

Study Abroad Program in Urban Ethnomusicology; Summer 2006

RESEARCH AND FELLOWSHIPS

Master's Degree Thesis; Charles University; Prague, Czech Republic; 2011-2014

- Title: "*La Frontiere/Il Confine: French and Italian Migration Discourse*"; Supervisor: doc.PhDr. RNDr. Nikola Hynek MA. PgDipRes. PhD

Research Fellow; Polaris Project; Washington, D.C; Summer 2008

- Conducted research projects for the *National Human Trafficking Resource Center*:
 - "Human trafficking and its impact on Native American populations"
 - "Intersections between sex trafficking and pornography"
- Assisted with rapid-response for calls to the *National Human Trafficking Hotline*
- Attended congressional briefings, press releases, and non-profit events, including the joint Vital Voices – State Department TIP Report meeting, and took summary notes for staff circulation

PROFESSIONAL EXPERIENCE

Intern; International Organization for Migration, Prague, Czech Republic; Sept. 2013-Present

- Prepared funding proposals in English for the EU level, researched integration policies

EFL Teacher; Barevný Svět Jazyků (www.barevny.cz), Prague, Czech Republic; March 2012-Present

- Taught business, conversation, test preparation, and preschool classes at various levels

EFL Teacher; Chung Dahm Institute, Busan, South Korea; Sept. 2009 – June 2011

- Taught children ages 5-17, including classes on public speaking, debate, and test preparation

Office Assistant; Office of International Programs, Ithaca College, Ithaca, NY, USA; 2008-2009

- Organized international student orientations and assisted students with travel documents

Teaching Assistant; Department of Politics, Ithaca College, Ithaca, NY, USA; Jan. 2008 - May 2009

- "*Media and Politics*" & "*US Politics*"; Led seminars and assisted in evaluating students' work

Teaching Assistant; Department of Sociology, Ithaca College, Ithaca, NY, USA; Jan. 2008 – May 2009

- "*Introduction to Sociology*"; Led weekly seminars and assisted in evaluating students' work

LANGUAGE PROFICIENCY (CEFR Scale)

- English: Native Speaker
- French: B2 (certified by Alliance Française)

Příloha H - Hospitace českého lektora č. 1

TEACHER	český lektor č. 1
LANGUAGE	English

Aim of the lesson:	Speaking and wishes about the present
--------------------	---------------------------------------

Classroom management	
	Comments / suggestions
Rapport/atmosphere	Very warm and friendly atmosphere with a good rapport
Timing / pace	Pace kept moving, time ran out towards the end
Interaction patterns	Mainly student to teacher and back, some student to student
Other	

Skills	
	Comments / suggestions
Evidence of preparation	Well prepared
Language and knowledge of the subject	Good knowledge demonstrated and good use of target language, although a lot of L1 used towards the end of the lesson
Other	

Procedure	
	Comments / suggestions
Aim(s) and coherence	Aims were clear and coherent with students' level
Activities (variety, coherence, aims, effectiveness)	Mainly restricted and semi-restricted activities. Not much time for authentic communicative activities
Integration of different skills / learner styles	Mainly text book based restricted activities with good teacher elicitation and board presentation
Monitoring, feedback, error correction	Good error correction with student, peer and teacher correction. Clear feedback and monitoring including note-taking
Other	

Overall evaluation
<p>+good error correction was consistent and effective +clear aims, met via a communicative approach +excellent atmosphere</p> <p>-possible overuse of Czech towards the end of the lesson -limited amount of student to student interaction -lack of adequate time for a free authentic communicative activity</p>

Příloha CH - Hospitace českého lektora č. 2

JMÉNO LEKTORA	český lektor č. 2
JAZYK	AJ
ZAMĚŘENÍ JAZYKA	Obecná angličtina
DÉLKA TRVÁNÍ HODINY	90min
POČET STUDENTŮ VE SKUPINĚ	4
DATUM KONÁNÍ HOSPITACE	10. 2. 2012
DATUM ZPĚTNÉ VAZBY (FEEDBACK)	20. 2. 2012

HLAVNÍ CÍL HODINY	Opakování (ujasnění?) předpřít. času
-------------------	--------------------------------------

POPIS HODINY	
Aktivita 1 (3 min)	L-Ss Small talk - Any positive news today? Is it positive that you can vote for your president? Ss se zapojují Ss si nemohou vzpomenout na slovo „angry“, L po nich poté požaduje synonymum (chválím, že se objevuje práce se synonymy, ale proč byla instrukce v L1?- „Jaké znáte synonymum k angry?“)
Aktivita 2 (12 min)	Whole class Warm-up - L na tabuli načrtne sloupce s nadpisy animal, food, clothes, country, sport, Ss si píší; 1S má za úkol v duchu přeříkat abecedu a další S po chvíli řekne „stop“, Ss mají napsat slova do sloupců začínající od daného písmene (N); mají s tím problémy a L také + Ss se bavili, zjevně mají tuto aktivitu rádi - Ss si s většinou položek neuměli poradit a L jim poradila jen jedno slovo, žádné ze slov nenapsala L na tabuli - co si tedy studenti odnesli?; v čem byl přínos aktivity? - aktivita nijak nesouvisela s látkou probíranou v této ani předchozích hodinách
Aktivita 3 (2 min)	L-Ss L se ptá, jaká slova jsou typická pro předpřítomný čas - Ss společně odpovídají (mimo jiné zazní „always“ - je to typické signal word pro Present Perfect?) L se ptá na slova pojící se s minulým časem + prima, hezké opakování před následným cvičením zaměřeným na předpřítomný čas - chybí práce s tabulí (L napsala pouze slovo last - proč?)
Aktivita 4 (5 min)	L-Ss Str. 21/2a v učebnici Ss mají do dialogu přiřadit chybějící věty; pracují samostatně Kontrola: L vybere 2 Ss, kteří dialog přečtou - L vůbec neopravuje výslovnost, přestože by to bylo potřeba

Příloha CH - Hospitace českého lektora č. 2

Aktivita 5 (4min)	<p>L-Ss Gramatika L napíše na tabuli větu „The floor was wet.“; Nechá Ss přeložit z L1 větu On se sprchoval... Ss to po chvíli zvládnou: He had had a shower. L napíše větu The floor is wet. Chce po Ss, aby přišli na to, jak se situace změní, jaká bude následovat věta. Ss mají potíže, L jim pomáhá a nakonec napíše větu He has had a shower. (L upozorňuje, že průběh by tu byl lepší, ale ten zatím neprobírali)</p> <p>+ pěkná práce s gramatikou - použití L1(není potřeba nechat Ss překládat z L1, situaci je možné popsat v L2)</p>
Aktivita 6 (9 min)	<p>L-Ss Str. 133 - grammar bank Ss samostatně vypracovávají cvičení Kontrola: Ss popořadě čtou</p> <p>+ aktivita dobře zapadá do struktury hodiny + L chválí Ss - chybí oprava výslovnosti - Ss se dodatečně doptávají na některé položky, které četli ostatní, měli tam jiné odpovědi a není jim to jasné; tomuto se dá předejít, když se L Ss ptá (i při správné odpovědi), proč tam patří daný čas (čím častěji Ss slyší odůvodnění, tím lépe se jim zažije užití daného času) - L většinou opravuje chyby sama a okamžitě</p>
Aktivita 7 (3 min)	<p>L- Ss L vymyslí věty s předpřítomným časem v L1 a nechá je Ss překládat do L2</p> <p>- užití ČJ; jak by se dala aktivita obměnit, abychom se vyhnuli L1?</p>
Aktivita 8 (14min)	<p>Pair-work Ss dostanou na papírkách napsaný problém, který má partner uhodnout (problém je formulován v předpřítomném čase)</p> <p>+ pěkná aktivita, Ss se baví + procvičení probíraného gramatického jevu</p> <p>- nejasné instrukce, L obchází Ss jednotlivě a vysvětluje co mají dělat (zvyšuje se TTT), Ss neplní zadání => opětovně dodatečné instrukce - monitoring - L obchází páry, poslouchá, ale nezapíše si chyby; někdy se objeví okamžitá oprava chyb lektorkou (naruší plynulost ml. projevu Ss - dodatečný FB chyb by byl lepší) - chybí FB po aktivitě; žádné shrnutí</p>
Aktivita 9 (1 min)	<p>L-Ss L se na základě předchozí aktivity rozhodne krátce zopakovat short answers - říká otázky v L2 v různých časech, Ss tvoří short answers</p> <p>+ efektivní, bezva reakce na momentální dění v hodině</p>
Aktivita 10 (13 min)	<p>Samostatná aktivita → pair-work Vocabulary - téma „money“ Str. 147 Aktivita zadána jako samostatná, L si to v průběhu rozmyslí a nechá Ss pracovat ve dvojicích Kontrola: Ss popořadě čtou řešení</p> <p>+ objevily se problémy v rozlišení mezi borrow a lend, pekné vysvětlení + mnemotechnická pomůcka; L přidala vysvětlení pro další dvojici slov, jejichž rozlišení může dělat problémy (rise, raise) - chválím!!!</p>

Příloha CH - Hospitace českého lektora č. 2

	<ul style="list-style-type: none"> - nejasné instrukce, Ss se doptávají, kolik cv. mají udělat - chybí oprava výslovnosti - Ss ve dvojicích mluví v L1 - oprava chyb - většinou L okamžitě (někdy se objeví po echu self-correction, výjimečně peer-correction, zcela chybí coaching)
Aktivita 11 (6 min)	<p>Pair-work p.21 - The money questionnaire Have you ever...</p> <ul style="list-style-type: none"> + instrukce - ukázka - 2 Ss předvedou, co mají dělat - oprava chyb (L opravuje sama) - chybí shrnutí, FB aktivity
Aktivita 12 (5 min)	<ul style="list-style-type: none"> - L opět zařadí aktivitu, která byla v úvodu jako warm-up - Jiné písmeno, stejné okruhy - obdobný průběh jako na začátku, i když Ss zde znají více slovíček než u předchozího písmene; L opět nepracuje s tabulí
Aktivita 13 (6 min)	<p>L-Ss Lektorka říká slovíčka a spojení v ČJ, Ss mají písemně překládat do AJ</p> <ul style="list-style-type: none"> + opakování slovní zásoby probraného Unitu - použití L1; lze opakovat sl. zásobu jinou formou - např. připravit slova a spojení na kartičky v L2, Ss by měli vysvětlit dané slovo či frázi tak, aby ostatní Ss přišli na to, co je na kartě; případně L může popisovat slovíčko a Ss hádají...

ASPEKTY HODINY	PLUSY	MÍNUSY	
ATMOSFÉRA V HODINĚ	x		Atmosféra v hodině byla velice příjemná, pozitivní; dobrý vztah mezi L a Ss Classroom management - samostatná práce, práce s celou třídou i ve dvojicích; zařadit výměnu párů
CHVÁLENÍ, MOTIVACE	x		L chválí hodně - fajn (možná větší různorodost v užití jazyka - většinou se objevuje „super“, občas perfect) K motivaci Ss přispívá střídání aktivit, různorodost
JAZYKOVÁ ÚROVEŇ	x		Adekvátní dané úrovni; chválím
OZVĚNA (ECHOING)	x		Objevuje se občas - pouze při upozornění na chyby
CÍL HODINY	x	x	? Předpřítomný čas - splněno?
KOHERENCE HODINY	x		Hodina působila uceleně (zařazení warm-up aktivity a její opakování ke konci hodiny se poněkud vymykalo struktuře)
ZAHŘÍVACÍ AKTIVITA (WARM-UP)	x	x	Efektivní?? Chybí souvislost s tématem a probíranou gramatikou; Přínos pro Ss? Zařadila bych práci s tabulí

Příloha CH - Hospitace českého lektora č. 2

INSTRUKCE	x	x	Instrukce jsou občas nejasné, Ss se doptávají (pozor na dodatečné instrukce => vyšší TTT) Více specifikovat, FB porozumění; využít ICQs (instruction check questions), demo, konkrétní příklad
ZPĚTNÁ VAZBA (FEEDBACK)	x	x	Chybí konkrétnější FB k aktivitám - L se průběžně ptá, zda studenti mají dotazy FB k chybám - zařadit dodatečné otázky
OPRAVOVÁNÍ CHYB	x	x	L upozorňuje na chyby, opraví je ale ve většině případů sama, někdy se objevuje echo a následně self-correction, občas peer-correction; coaching v podstatě vůbec Doporučuji při monitoringu zapisovat chyby a následně po aktivitě využít tabuli k FB těchto chyb - Ss opraví chyby, které L zaznamenala; dobré je zapisovat a upozornit i na správné užití jazyka, které stojí za to vyzdvihnout Celkově více využít tabuli k FB chyb
POMĚR MATĚŘSKÉHO A CÍLOVÉHO JAZYKA	x	x	AJ ve velké míře; bohužel se objevuje zbytečně L1
POMĚR MLUVENÍ STUDENTA x LEKTORA	x	x	TTT o něco vyšší pro snížení TTT vynechat dodatečné instrukce, využít demo, ICQs, peer-correction, ne překlady!
SLEDOVÁNÍ/MONITOROVÁNÍ (MONITORING)	x	X	L monitoruje, zařadit práci s chybami - viz Opravování chyb
TEMPO	x		V pořádku; k dynamice přispívá zařazení různorodých aktivit
POUŽITÍ TABULE	x	X	Tabule byla využita, ale chybí přehlednost a ucelenost, občas to působí poněkud chaoticky (L něco začne psát, ale nedokončí...) Využít pro FB chyb, novou slovní zásobu, shrnutí...
VYUŽITÍ JINÝCH METODICKÝCH POMŮCEK			N/A
ZADÁVÁNÍ DOMÁCÍHO ÚKOLU	x		HW zadán - reading
SHRNUTÍ PROBRANÉ LÁTKY		x	Ověřit si pochopení gramatiky, FB od studentů, ověřovat si konkrétními otázkami
PRÁCE S TEXTEM			N/A
PRÁCE S POSLECHEM			N/A
MLUVENÝ PROJEV	x		L-S, Whole class, Pair-work
PSANÍ V HODINĚ			N/A
PRÁCE SE SLOVNÍ ZÁSOBOU	x	x	Jednou se objevila práce se synonymy Práce s confusing words - hezké vysvětlení rozdílu Zahrnout Ss do vysvětlování slovní zásoby - v L2, ne překlad z L1 do L2 Klíčová slovní zásoba nebyla zaznamenána na tabuli

Příloha CH - Hospitace českého lektora č. 2

PRÁCE S GRAMATIKOU	x	x	Více pracovat s tabulí; nechat Ss odůvodnit použití jevu, doptávat se, zobecnění, příklady
--------------------	---	---	--

ASPEKTY HODINY	POČET BODŮ
HLAVNÍ ASPEKTY HODINY	
ATMOSFÉRA V HODINĚ	2
JAZYKOVÁ ÚROVEŇ	2
CÍL HODINY	2
KOHERENCE HODINY	2
INSTRUKCE	1
ZPĚTNÁ VAZBA (FEEDBACK)	1
OPRAVOVÁNÍ CHYB	1
POMĚR MATEŘSKÉHO A CÍLOVÉHO JAZYKA	1
POMĚR MLUVENÍ STUDENTA x LEKTORA	1
EFEKTIVNÍ ZAŘAZENÍ ALESPŇ 2 VÝKOVÝCH CELKŮ (ze 6)	1
VEDLEJŠÍ ASPEKTY HODINY	
CHVÁLENÍ, MOTIVACE	1
OZVĚNA (ECHOING)	1
ZAHŘÍVACÍ AKTIVITA (WARM-UP)	0,5
ZADÁVÁNÍ DOMÁCÍHO ÚKOLU	1
SHRNUTÍ PROBRANÉ LÁTKY	0
SLEDOVÁNÍ/MONITOROVÁNÍ (MONITORING)	0,5
TEMPO	1
POUŽITÍ TABULE	0,5
EFEKTIVITA ZAŘAZENÝCH AKTIVIT	0,5
ZAŘAZENÍ VÍCE JAK 3 VÝKOVÝCH CELKŮ (ze 6)	0,5
CELKOVÝ POČET BODŮ	20,5

LEGENDA

HLAVNÍ aspekty

- 2 body - přítomnost aspektu z více než 80 - 100%
- 1 bod - přítomnost aspektu 40 - 80%

VEDLEJŠÍ aspekty

- 1 bod - přítomnost aspektu 80-100%
- ½ bodu - přítomnost aspektu 40 - 80%

známka	počet bodů
1	0 - 4
2-	5 - 8
2	9 - 12
2+	13 - 15
3-	16 - 18
3	19 - 21
3+	22 - 24
4-	24 - 26
4	27 - 28
4+	29
5	30

Příloha I - Hospitace českého lektora č. 3

LEKTOR	český lektor č. 3
HOSPITUJÍCÍ	
KURZ (typ, číslo, firma)	čtvrtek 12.00 - 13.30
JAZYK	Anglický
DÉLKA LEKCE	90 min
POČET STUDENTŮ	2
DATUM HOSPITACE	28. 3. 2013

Cíl hodiny	Velikonoce - slovní zásoba
Použitý materiál	Kvíz a článek o Velikonocích v Británii

Management	
	Komentáře / nápady
Atmosféra / vztahy	V pořádku.
Tempo / délka aktivit	Celkově v pořádku, ale při čtení neměli Ss dost času, což bylo zjištěno až při kontrole - doporučuji ověřit si předem. Pozor na zadávání časových limitů - je fajn stanovit časový limit, aby měli studenti představu, kolik mají na vypracování zadání času, ale pokud limit neodpovídá reálným možnostem nebo čas není stejně sledován, ztrácí to smysl. Aktivita s dodatečným hledáním klíčových slov v textu byla zbytečně zdlouhavá - Ss mohli být instruováni už před čtením, aby se na daná slovíčka zaměřili a třeba je podtrhli, nemuseli by pak následně znovu prohledávat celý text. Navíc fakt, že jste sama neměla daná slovíčka vyhledána a hledala spolu se studenty zapříčinil ještě větší časové prodlevy.
Druhy interakce	Objevovaly se všechny druhy interakcí, nicméně převládala L-S interakce. Doporučuji zařazení více párových aktivit.

Dovednosti	
	Komentáře / nápady
Příprava	Lektorka byla na hodinu připravená - měla materiály a strukturu hodiny. Objevily se drobné nedostatky v přípravě týkající se kontroly domácího úkolu a slovíček na kartičkách a v textu (viz. výše).
Jazyk a způsob výuky	Snaha o užití cílového jazyka ve velké míře. Lektorka se také snažila studenty upozorňovat, aby nepoužívali mateřský jazyk. Nicméně se přesto objevilo zbytečné užití češtiny - překlady slovíček, vysvětlení...

Průběh hodiny	
	Komentáře / nápady
Cíl(e) a koherence	Hodina měla jasný cíl, jednotnou koncepci, byla koherentní. Aktivity na sebe navazovaly, byly propojeny jednotným tématem.
Aktivity (koherence, cíle, efektivita, různorodost)	Množství aktivit bylo přiměřené, logicky na sebe navazovaly a směřovaly k dosažení cíle. Slovní zásoba byla rozvíjena v rámci čtení a mluvení, objevil se princip opakování. Struktura byla ucelená.
Zapojení různých dovedností a stylů učení	Hodina byla zaměřena na rozšíření slovní zásoby, bylo zařazeno čtení a mluvení. Mohla být více zapojena vizuální složka - větší užití tabule, zařazení obrázků, lepší prezentace klíčové slovní zásoby (kartičky ležící na

Příloha I - Hospitace českého lektora č. 3

	stole byly poměrně nepřehledné - těžko se v nich orientovali nejen studenti, ale také lektorka sama).
Monitoring, zpětná vazba, oprava chyb	Lektorka monitorovala a poskytovala zpětnou vazbu. Nicméně byla hodně zapojena i ve chvíli, kdy měli studenti pracovat sami nebo v páru, čímž se navýšil TTT. Oprava chyb nebyla dostatečná. I závažnější chyby buď nebyly opraveny vůbec nebo byly opraveny okamžitě lektorkou. Doporučuji obecně systematictější práci s chybami - upozornit na chybu a pomoci studentovi, aby se opravil sám, následně peer-correction, užití tabule pro FB chyb. Okamžitá oprava lektorem není efektivní. Chválím, že studenty motivujete.

Celkové zhodnocení hodiny

Hodina byla koherentní, měla jasný cíl. Tématem byly Velikonoce. Lektorka se zaměřila na osvojení slovní zásoby týkající se tématu. Slovní zásoba byla rozvíjena a procvičována v rámci čtení a mluvení. Jednotlivé aktivity na sebe logicky navazovaly a jejich množství bylo přiměřené, byl využit princip opakování. Atmosféra byla příjemná a lektorka studenty velmi hezky motivovala.

Podněty pro zlepšení:

Zaměřte se na práci s chybami. Nenechávejte zásadní chyby bez opravy a zapojte studenty při opravě chyb. Neopravujte sama a okamžitě, nejprve dejte studentům prostor, aby se opravili sami. Pouze je naved'te, poskytněte nápovědu. Když to nepomůže, zapojte ostatní studenty. Využijte tabuli k FB chyb.

Zkuste se méně zapojovat při S-S aktivitách - rozšířte tak prostor pro mluvený projev studentů. Zařad'te více párových/skupinových aktivit. Studenti se hodně spoléhají na Vaši pomoc a obracejí se na Vás. Zapojte je při opravě chyb a vysvětlování slovní zásoby.

Doporučuji eliminovat zbytečné použití mateřského jazyka - jak u Vás, tak u studentů. Bylo vidět, že se snažíte vést hodinu co nejvíce v cílovém jazyce, nicméně občas přejdete do češtiny při vysvětlování a překladu slovíček - bylo to opravdu nezbytné?

Příloha J - Hospitace rodilého lektora č. 1

TEACHER	lektor c.1 USA
COURSE (type, number, company)	C1 group general
LANGUAGE	English

Aim of the lesson:	Childhood memories
--------------------	--------------------

Classroom management	
	Comments / suggestions
Rapport/atmosphere	Friendly and relaxed atmosphere, good rapport
Timing / pace	Good timing, pace kept appropriate for Ss
Interaction patterns	Mainly T-Ss, Ss-T individual questions and answers. Some Ss-Ss, could there be more?

Skills	
	Comments / suggestions
Evidence of preparation	Well prepared, good kinaesthetic activity with title matching
Language and knowledge of the subject	Native speaker, knowledge tested regarding "used to" and "would"

Procedure	
	Comments / suggestions
Aim(s) and coherence	Clear aims in terms of theme and discussion. Productive and receptive skills practised, limited use of grammar
Activities (variety, coherence, aims, effectiveness)	Reading, matching titles, discussion/speaking, listening and writing. Good divergence of activities using different skills
Integration of different skills / learner styles	Kinaesthetic, auditory, productive and receptive skills all utilised
Monitoring, feedback, error correction	Error correction, very consistent, however invariably T giving the correct form without peer checking/eliciting. Limited observation of monitoring. Feedback mainly T-Ss, Ss-T

Overall evaluation	
<p>+ consistent error correction + wide range of skills practised + engaging and encouraging style with emphasis on communicative activities + clear instructions and time limits + good nomination and use of material</p> <p>- use different styles and timings of error correction, eg. during a single feedback and use peers, concentrate on most important and repeated errors. Don't hand the Ss the correct form on a plate, make them think about it. - Some Ss-Ss interaction, aim for more to increase STT - Revise grammar points most likely to come up during the lesson and include grammar in the lesson - use more CCQ's with new concepts/grammar points/lexis - elicit from Ss, make Ss work for the answers and encourage them to think for themselves and correct each other, easier when they are used to more Ss-Ss interaction and higher STT</p>	

Příloha K - Hospitace rodilého lektora č. 2

TEACHER	Lektor č. 2 USA
COURSE (type, number, level)	Wednesday 12:40 - 14:10 - general B1 (intermediate 1)
LANGUAGE	English

Aim of the lesson:	Review of past tenses and speaking on the topic of ???
--------------------	--

Classroom management	
	Comments / suggestions
Rapport/atmosphere	<ul style="list-style-type: none"> You are really nice to SS and the atmosphere in the lesson is friendly and supportive. But see my notes about error correction and feedback.
Timing / pace	<ul style="list-style-type: none"> You do not set any time limits, it is good to be flexible, but on the other hand isn't it difficult to plan the lesson and what you are going to do and how? Also it gives SS idea how long they can spend on the activity.
Interaction patterns	<ul style="list-style-type: none"> You use T-S interaction as well as S-S. Think of the lesson - were there any activities where they could work in pair instead of T-S interaction? SS worked in pairs during controlled practice - why did you decide to do it that way?
Other	<ul style="list-style-type: none"> Boardwork - think of ways how to use board in order to help your students (grammar, timelines, new vocabulary, SS use board) - nice use of colours It is also good idea to come 5 mins before the lesson and check the markers and CD player.

Skills	
	Comments / suggestions
Evidence of preparation	<ul style="list-style-type: none"> It is clear that you prepared the lesson. Do you have a plan for the whole semester? Do you cover in the lesson what you wanted to do? Or do you just continue the book until the time tells you to stop.
Language and knowledge of the subject	<ul style="list-style-type: none"> When explaining grammar you tried to use CCQs to elicit the use of the tenses, but was it prepared? Did you CCQ the main points? Are you sure yourself about the use of past tenses?
Other	<ul style="list-style-type: none"> Be careful with echoing - you have a tendency to repeat SS sentences no matter if they are correct or not - it might be confusing. Also when SS say something - what is the point of T repeating it? So the others can hear it? - it is kind of natural for us to do it, but it leads into SS not listening to each other. I really liked the way you worked with some students individually - there were some drawbacks (see my comments on monitoring), but it could be used also as a benefit - when one SS doesn't understand the grammar - working with her/him individually in front of the whole class can help also others + you can involve others into the process - it is high-demand teaching and might be challenging for a new teacher but if you feel like it, give it a try - google it and you'll find some information about it (one-to-one teaching in a group).

Procedure	
	Comments / suggestions
Aim(s) and coherence	<ul style="list-style-type: none"> Aim of the lesson was clear - reading and practising past tenses. Did you achieve your aim? When SS were leaving the classroom what they were better at? Think of aims of each activity - it helps to plan it (how, what kind of

Příloha K - Hospitace rodilého lektora č. 2

	feedback etc.)
Activities (variety, coherence, aims, effectiveness)	<ul style="list-style-type: none"> • There were many different activities - reading, controlled practice, speaking. The lesson was coherent. • But what was the aim of different activities? What did the SS get from it (controlled practise, speaking, reading?) - Was it effective enough?
Integration of different skills / learner styles	<ul style="list-style-type: none"> • You tried to involve reading and speaking skills as well as grammar which is important - think of the effectiveness of these activities - how much have students learnt today? What? • You used the board to help visual students as well as colours - quite useful tool when explaining tenses is a timeline.
Monitoring, feedback, error correction	<ul style="list-style-type: none"> • T corrects SS quite a lot which might be good, but think of different ways of error correction (peer correction, self-correction). Also it could be frustrating to do a controlled practice exercise, read the answers and hear all the time: "well actually it is not correct". • Also it is good to decide when and how you are going to monitor - if you work in a pair with a student, how do you know what the others are doing? Isn't it difficult for you to do any feedback on the activity / error correct / monitor? • Have you heard of technique "not rubberstamping"? - do not always give them correct answer (even unintentionally) - e.g. you check an exercise - S says what he thinks is correct answer - T nods or says ok, good etc. and moves on - what you can do is not to confirm - keep blank face and ask others what they think - e.g. do you agree with Peter? Give them chance to give their opinion and discuss it - if they cannot figure it out themselves you can help/give answer, but quite often, SS are able to do it themselves.
Other	When you see difficulties you go back and clarify - that's great. When explaining grammar again you use board and try to elicit - why didn't you do it when you were eliciting for the first time?

Overall evaluation

Your lesson was quite coherent and the atmosphere was friendly. You tried to develop different skills - try to think of the effectiveness and aims of each activity (why you are doing it and what the students should learn from it).

You often put students in pairs and therefore increase STT which is important. During pair work it is important to monitor - to see how students are doing, what mistakes they make, what they are good at etc. This helps you to see what is going on in the classroom and tailor the lesson more according to students' needs - which is something you obviously aim for, but working in a pair with one of the students makes it difficult for you.

It's important to correct students' errors and you do so. Consider using different ways of correcting and giving feedback (self-correction, peer correction, paircheck before checking with the whole class, etc.). Very useful technique is "not rubberstamping" when checking answers and also asking students why something is not correct (instead of giving them the answer immediately).

So try to focus on improving:

- monitoring and feedback
- aims of individual activities
- error correction techniques

Continue:

- developing different skills
- using pair work and group work
- using board, colours and other visuals to help SS

Příloha L - Hospitace rodilého lektora č. 3

TEACHER	lektor č. 3 USA
COURSE (type, number, company)	FCE prep. -
LANGUAGE	English

Aim of the lesson:	Not clear - to go through some pages from FCE Gold
--------------------	--

Classroom management	
	Comments / suggestions
Rapport/atmosphere	<ul style="list-style-type: none"> Friendly and nice. On the other hand sometimes you undermine yourself - reading is boring, I´m paid for doing nothing etc. - is it really so? Also saying, this questions is stupid, I hate it etc. - it is ok to give your personal opinion but it can be demotivating when it is often and negative.
Timing / pace	<ul style="list-style-type: none"> Most of the activities were T-S - try of changing it as it might help the pace. Timing is generally ok, but be careful with setting time limits + think of why your FB+instructions are generally much longer then the activity itself - is it always effective?
Interaction patterns	<ul style="list-style-type: none"> Mainly T-S, for reading and some exercises S work on their own, which is great. Think of using pair work - try to increase your SS talking time. Your TTT is pretty high, it´s ok if it is quality TTT, but most of the time you are just explaining things which you can try to ask your SS to explain first or echoing your SS.
Other	<ul style="list-style-type: none"> Boardwork - you use it for new vocabulary, can the SS use it too? What about error correction? What about grammar? Spelling of two syllable adjective ending with Y - just saying it - are you sure all sscought it? Keeping new vocabulary on the side of the board for later reference or to revise it at the end of lesson might be helpful for SS.

Skills	
	Comments / suggestions
Evidence of preparation	<ul style="list-style-type: none"> Lesson was obviously prepared in advance and T knew what he wants to cover.
Language and knowledge of the subject	<ul style="list-style-type: none"> Ok, but be careful - you are preparing them for FCE exam - do you know what they will need? Are you giving them this knowledge? (it´s not only exercises or grammar, but also techniques, exam format etc.)
Other	<ul style="list-style-type: none"> Nice way of explaining words - explanation, pictures, examples - just try to elicit from SS before you explain/give them correct answer - sometimes you do it, why not doing it more?

Procedure	
	Comments / suggestions
Aim(s) and coherence	<ul style="list-style-type: none"> I did not find clear aim, therefore even the lesson was not coherent. What were the students supposed to be better at the end? Was the aim to follow the book and do certain pages?
Activities (variety, coherence, aims, effectiveness)	<ul style="list-style-type: none"> Different activities in a way of practising different skills - reading, speaking, grammar. What was the aim of each activity? Were they effective?
Integration of different	<ul style="list-style-type: none"> There were some individual and T-S activities, different skills as

Příloha L - Hospitace rodilého lektora č. 3

skills / learner styles	mentioned above. You used board for visualization of some things.
Monitoring, feedback, error correction	<ul style="list-style-type: none"> • Instant feedback, error correction - just sometimes, always by T - sometimes difficult for SS to notice your correction. • No monitoring - all activities controlled by T so no need for that, actually. • Have you heard of technique "not rubberstamping"? - do not always give them correct answer (even unintentionally) - e.g. you check an exercise - S says what he thinks is correct answer - T nods or says ok, good etc. and moves on - what you can do is not to confirm - keep blank face and ask others what they think - e.g. do you agree with Peter? Give them chance to give their opinion and discuss it - if they cannot figure it out themselves you can help/give answer, but quite often, SS are able to do it themselves.
Other	<ul style="list-style-type: none"> • SS involvement - there were 2 students talking anytime there was possibility, but some SS did not say more than 2 or 3 sentences in 90 minutes.
Overall evaluation (things that worked well, things to improve)	
<p>Continue:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In preparedness fo your lessons - Explaining new vocabulary using different techniques (drawing, explaining, giving examples) - Letting SS work individually on reading and controlled practice before WC feedback <p>Think of improving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aim and effectiveness of each activity as well as the aim of the whole lesson - Error correction and feedback - Involving all SS and increasing STT - using pair-work, elicitate from SS, pairchecking etc. 	

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Veronika Klimešová

Obor: Vzdělávání dospělých

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Kvalita výuky anglického jazyka v českých jazykových školách

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh: 55

Celkový počet stran příloh: 20

Počet titulů českých použitých zdrojů: 5

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 5

Počet internetových zdrojů: 17

Počet ostatních zdrojů: 1

Vedoucí práce: Mgr. Petra Padolsky